

LA EVANGELIA
HNA CINYIHANE HNEI IOANE.

MEKENE 1.

EJE kö la Logo ngöne la qan,
nge thei Akötesie la Logo,
nge Akötesie la Logo.

2 Eje kö thei Akötesie ngöne
la qan.

3 Hnei anganyidëti hna xupe
la nöjei ewekë asëjëihë, nge pëkö
kete ewekë hna xupe lo tha hna
xupe hnei nyidë.

4 Eje kö thei nyidëti la mel;
nge ame la mele, te, lai ne la at.

5 Nge kola wië la lai ngöne la
jint; ngo tha hna kapa kö hnene
la jint.

6 ¶Dei lai ket' ate, nyina i
Akötesie, Ioane la ëjen.

7 Traqa ha angeice nyine anyi-
picine, mate troa anyipicine la lai,
mate lapauneju la nöjei ate asëjëi-
hë hnei angeic:

8 Tha angeice kö la lai e cili,
ngo loi pe nyine anyipicine la lai.

9 *Celë hi* la nyipi lai, ene la ate
alaine la nöjei ate asëjëihë ka tra-
qa e celë fen.

10 Qâ i anganyidëti ha la fene
hnengödrai, nge hnei nyidëti hna
xupe la fene hnengödrai, ngo tha
'te nyidëti kö la fene hnengödrai.

11 Hlepëti hë anganyidë kowe

IOANE 1.

la zi i nyidë, ngo tha kepe nyidëti kô hnene la ite sine i nyidë.

12 Ngo ame la angete kepe anganyidë, me lapaune kowe la atesi i nyidë, hnei nyidëti hna hamë angate la mene mate troa ite nekô i Akötesie.

13 Nge tha hna hnaho angate kô hnene la madra, nge kete tha qa kô ngöne la aja i ngönetei, nge kete tha qa kô ngöne la aja i at; loi pe ke celati thawai Akötesie.

14 Hna angöneteine la Logo, nge anganyidëti a lapa hunuma the' sha, (nge önhë hë hune la lolo i nyidë, ene la lolo tune lo Hupuna ka utiwati ne la Tetetröti,) tiqa ha hnene la tenge ihnimi gufa me nyipici.

15 ¶Ioane a nyi nyipici anganyidë, me kola hë, ka hape, Dei lai nyidëti lo hnenge hna qaja, ka hape, Kola tropi hutöngë la ate ka sisitia hung; qangöne la hna pai anganyidë, nge pingë pe.

16 Hetenyi asë hë sha la ihnimi gufa hune la ihnimi gufa qa thene la tiqa ha nyidë.

17 Hna jëne Mose troa hamëne la wathebo, ngo hna jëne Iesu Keriso la ihnimi gufa memine la nyipici.

18 Pë palua ate hna goeë Akötesie; ngo ame la Hupuna ka utiwatine, eje kô ngöne la imano ne la Tetetrö, hnei nyidëti hna amanepi.

19 ¶Dei lola hna anyipicine hnei Ioane, kolo pete kô a upe hnei angete Iudaia la angete huje me angete Levi, qa Ierusalema troa hnyingë angeice, ka hape, Dei eö?

20 Hnei angeice hna amamane, nge tha kelikelëne kô, ngo hna amamane, ka hape, Tha Keriso fe kô ni.

21 Ame hnei angate hna hnyingë angeice, ka hape, Ngo dei kô? Elia eö? Oni angeice, ka hape, Tha ini fe kô. Perofeta eö? Oni angeice nge sa, ka hape, Pëkö.

22 Ame hnei angate hna qaja koi angeice, ka hape, Ke dei eö? mate tro huni a sa koi angete upi hun. Nemene la ewekë i 'ö göi 'ö kô?

23 Oni angeice, ka hape, Ini la aqane ewekë kola hë ngöne la hnapapa, ka hape, Amekötinejë la kala i Iehova, tune la hnei Isaia perofeta hna ulatin.

24 Itexane i angete faresaio la hna up.

25 Ame hnei angate hna hnyingë angeice, me qaja koi angeice, ka hape, Hna uë eö a bapataiso, maine tha Keriso kô eö, nge kete tha Elia kô, nge kete tha perofeta pena?

26 Ioane a sa koi angate, ka hape, Ini a bapataiso hnei tim; ngo kola cile nyipi i nyipunie la kete hnei nyipunieti hna tha, 'te;

27 Nyidëti hi la ate tropi hutöngë ka sisitia hung, tha ijiji ni kô troa senge la hna sili la lue atune hnaträpaca i anganyidë.

28 Hna kuca la ite ewekë cili e Bethabara götrane koihë e Ioridano, celë hi hnei Ioane hna bapataiso ngön.

29 ¶Elanyi Ioane a goeë Iesu kola jötëti koi angeice, nge öni angeice, ka hape, Hanawange, la Arenio i Akötesie, la ate geigeietine la ngazo e celë fene hnengödrai.

30 Dei lai anganyidëti hnenge hna qaja, ka hape, Kolo tropi hutöngë la ket' ate ka sisitia hung, qangöne la hna pai nyidëti nge pingë pe.

31 Nge tha wangate hme kunyi nyidëti kô ni; loi pe troa amamai nyidëti koi Isaraela, qangöne lai traqa ha ni troa bapataiso hnei tim.

32 Ioane a nyi nyipicine, me qaja, ka hape, Hnenge hna goeëne la Ua kola sesëpi celati hnengödrai kösë lo pinyi, me tuenieti hui anganyidë.

33 Nge tha hna wangate hme-

IOANE 2.

kunyi nyidëti kö ni; ngo ame la ate upi ni troa bapataiso hnei timi, hnei nyidëti hna ulatine koi ni, ka hape, Ame la hnei eö hna goeëne la Ua kola sesë kow, me tē hun, celë hi la ate bapataiso hnene la Uati Hmitöt.

34 Hnenge hna goeëne, nge hnenge hna anyipicine, laka celë hi la Hupuna i Akötesie.

35 ¶Elanyi hmaca Ioane a ce cile, me luexane i angete dei angeic;

36 Angeice a goeë Iesu kola jötë, nge öni angeice, ka hape, Hanawange la Arenio i Akötesie.

37 Nge dengë hē hnei luete denge la hnei angeice hna qaja, ame hnei nyidoti hna xöte thenge Iesu.

38 Ame hnei Iesu hna xei, me xajawa nyido a kola xöte thenge, ame hnei nyidëti hna ulatine koi nyido, ka hape,

39 Nyipo a thele nemene? Oni nyidoti koi anganyidëti, ka hape, Rabi, (pengön, Ate ini,) nge qati laka ciliati a munëti ngön?

40 Oni anganyidëti koi nyido, ka hape. Trojë fe ma troa wang. Nyidoti fe a tro me öhne la hna munë i nyidë, me ce munëti me nyidëti ngöne la drai cili, ke hnai-pajö heji hē.

41 Anederea jin i Simona Peteru la kete ne la luete dei Ioane me xöte thenge anganyidë.

42 Angeice a pane öhne la jin, i angeice, Simona, me qaja koi angeice, ka hape, öhnë hē huni la Mesia, (pengön, Keriso.)

43 ¶Ame hnei angeice hna e angeice jë koi Iesu. Nge Iesu a xajawa angeice me ulatine, ka hape, Simona eö nekö i Iona; tro ha hē eö Kefa, (pengön, Peteru.)

44 Nge elanyi Iesu a pi tro Galilaia eë, nge nyidëti a öhnyi Filipo, me ulatine koi angeice, ka hape, xöte thenge ni.

45 Ate Bethesaida Filipo, ene

la hna hnalapa i Anederea me Peteru.

46 Filipo a öhnyi Nathaniela, me qaja koi angeice, ka hape, Öhnë hē huni la hnei Mose hna cinyihane ngöne la wathebo, memine fe la nöjei perofeta, Iesu la nekö i Iosefa ate Nazareta.

47 Ame hnei Nathaniela hna qaja koi angeice, ka hape, Hete ewekë ka loi a hulu qa Nazareta? Oni Filipo koi angeice, ka hape, Trojë fe mate troa wang.

48 Iesu a xajawa Nathaniela kola tro koi anganyidë, nge nyidëti a qaja göi angeice, ka hape, Hanawange la nyipi ate Isaraela, pëkö hnepe thoi thei angeice!

49 Oni Nathaniela koi nyidëti, ka hape, Hna wangate hmekunyi ni hnei ciliati tune ka? Iesu a wetë me ulatine koi angeice, ka hape, Öhnyi eö hē ni fene la si, nge tha hna hē eö pete kö hnei Filipo.

50 Ame hnei Nathaniela hna sa koi anganyidëti, ka hape, Rabi, ciliati la Hupuna i Akötesie; ciliati la Johu ne Isaraela.

51 Iesu a wetë, me ulatine koi angeice, ka hape, Lapaunë hē eö, qangöne la hnenge hna qaja koi ö, ka hape, Öhnyi eö hē ni fene la si? tro ha eö a öhne la nöjei ewekë ka tru hune lai.

52 Nyidëti a ulatine koi angeice, ka hape, Nyipici, nyipici, ini a qaja koi nyipunie, epine tro nyipunie a hane öhne la hnengödrai a kaqapi, nge ame la nöjei angela i Akötesie kola elëjë me utipi hune la Nekö i at,

MEKENE 2.

EJE hē e Kana e Galilaia la faiboibo ngöne la drai hna thrin; nge e cili la teifenie i Iesu.

2 Nge hna könë Iesu me angete dei nyidë kowe la faiboibo.

3 Nge pë waina i angat, ame hnene la teifenie i Iesu hna qaja

IOANE 2.

koi nyidëti, ka hape, Pë hë waina i angat.

4 Ame hnei Iesu hna ulatine koi nyido, ka hape, Föe, nemene eapo koi ni? tha traqa pete kö la ijineng.

5 Ame hnene la teifenie i anganyidëti hna qaja kowe la nöjei hlu, ka hape, Ame la ewekë hnei nyidëti hna troa qaja koi nyipunie, kucajë.

6 Nge kola meköle cili la ite ge etë ka siks nyine nyihnyaua xöte thenge la thina i angete Iudaia, isa lue me köni bathi la tutun.

7 Oni Iesu koi angate, ka hape, Atiqanejë la nöjei ge hnei tim. Ame hnei angate hna atiqane uti hë la ulan.

8 Oni nyidëti koi angate, ka hape, Jöejë enehila, nge xomejë kowe la tane la puine xen. Ame hnei angate hna trofë.

9 Nge ase hë la tane la puine xene deme tupathi la timi hna ujëne nyine waina, nge tha 'te kö angeice qa ka, (ngo ate hë ange hlu angete jö la tim,) ame hnene la tane la puine xene hna hëne la ate hna faiboibon,

10 Me qaja koi angeice, ka hape, Thina ne la nöjei ate troa thawa panane la waina ka loi, nge e ase hë iji atrune hnene la nöjei at, ame hna hamëne la waina ka ngazo; ngo hnei eö hna amë la waina ka loi uti hë enehila.

11 Celë la iamamanyikeu hna pane nöi Iesu hna longëtine e Kana e Galilaia, me kola aleuleunynëti la lolo i anganyidë; ame hnei angete dei nyidë hna lapaune koi nyidë.

12 ¶Thupene lai anganyidëti a thüeti Kaperenauma eë, nyidëti, me teifenie i nyidë, me ite jin i nyida, me angete dei nyidë; nge tha nyimu drai hnei angate hna lapa e cili.

13 ¶Easenyi hë la paseka i a-

ngete Iudaia, nge Iesu a jötëtijë Ierusalem eë.

14 Me ötëtëtine ngöne la ënë la nöjei ate kola itö kau, me mamoe, me piny; memine fe la nöjei ate itö mani kola ilapany.

15 Ame hnei nyidëti hna longëtine la wameuce hnene la ite eno ka co, me helë angate asëjëihë, qa hnene la ënë, memine fe la nöjei mamoe, me nöjei kau; me nenge tije la ite mani ne la nöjei angete itö mani, me qene ipiëneju la nöjei laulau;

16 Ame hnei nyidëti hna ulatine, koi angete itö piny, ka hape, Xomejë la nöjei ewekë celë qa la the kuca kö la uma i Kaka nyine uma ne itö.

17 Ame hna hnene hnei angete dei nyidë la hna cinyihane, ka hape, Hna ulumi ni hnene la aja atraqate kowe la uma i cille.

18 ¶Ame hna sajë hnei angete Iudaia, me qaja koi anganyidëti, ka hape, Nemene la hatene hnei eö hna troa amamane koi huni, laka hnei eö hna kuca la nöjei ewekë cili.

19 Iesu a wetë me ulatine koi angate, ka hape, Kenithepi la uma celë, nge tro ni a acile hmaca ngöne la köni drai.

20 Ame hnei augete Iudaia hna qaja, ka hape, Foate siks lao macate ne acile la uma celë, nge tro eö a acile hmaca ngöne la köni drai?

21 Ngo nyidëti a ulatine la ënë ne la ngönale i nyidë.

22 Nge hna mele hmaca ha anganyidëti celati hna elelengë, ame hna hnene hnei angete dei nyidë lo hnei nyidëti hna ulatine lai koi angat; nge angate a kapa la hna cinyihane, memine fe la wesi ulati hnei Iesu hna ulatin.

23 ¶Nyidëti pete kö e Ierusalem ngöne la puine xene paseka, ala nyimu a lapaune kowe la atesywa anganyidë, ke öhnë hë angate la nöjei iamamanyikeu hnei nyidëti hna longëtin.

IOANE 3.

24 Ngo tha hnei Iesu hna nue nyidëti kô koi angate, qangöne la nyidëti a ate hmekuatine la nöjei ate asëjëihë.

25 Nge tha nyipi ewekë kô koi anganyidë, ene la ate troa amamane la thina i at, qangöne la nyidëti a ate hmekuatine la nöjei ewekë e kuhu hnine la at.

MEKENE 3.

DEI lai ket' ate faresaio, Nikodemo la ëje i angeice, kete tane i angete Iudaia.

2 Angeice a tropi koi Iesu e jinte, me qaja koi nyidëti, ka hape, Rabi, ate hë huni ciliëti la ate ini hna jötëti celati thawai Akötesie ke, pëkö ate ateine troa kuca la nöjei iamamanyikeu hnei ciliëti hna kuta e qatikö Akötesie thei angeic.

3 Iesu a wetë koi angeice, ka hape, Nyipici, nyipici, ini a qaja koi eö, Maine tha hna hnahone hmaca kô la ate tha 'teine kô angeice troa goëne la baselaia i Akötesie.

4 Oni Nikodemo koi nyidë, ka hape, Troa tune ka la troa hnahone la ate nge qatë hë? ateine angeice troa nyi hna aluene lö kowe la hni ne la thine i angeice, mate hnahonepi?

5 Iesu a wetëti, ka hape, Nyipici, nyipici, ini a qaja koi eö, Maine tha hnahone kô la ate qangöne la timi memine la Ua, tha 'teine kô angeice troa lö kowe la baselaia i Akötesie.

6 Ame la hna hnahone qangöne la ngönetei, ngönetei lai; ngo ame la hna hnahone qangöne la Ua, u lai.

7 The sesëkötëne kô qangöne la hnenge hna qaja koi eö, ka hape, Nyipi ewekë tro ha hnaho nyipuniet i hmaca.

8 Kola hnahna la enyi ngöne la hnei nyiëne hna ajane, dengë hë

eö la ej a palamumu, ngo tha 'te kô eö qan ej e ka, nge tro ej ië; tune lai la nöjei ate asëjëihë hna hnahone qangöne la Ua.

9 Nikodemo a sa, me qaja koi anganyidëti, ka hape, Jötëti a pucatine axajanati ka ti lai.

10 Iesu a wetë koi angeice, ka hape, Hapeu, eö la ate ini e Isaraela, nge tha trotrohnine kô lai?

11 Nyipici, nyipici, ini a qaja koi eö, Eahune a qaja la hne' hune hna ate hmekune, me anyipicine la hne' hune hna goëen; nge tha kapa kô hnei nyipunie la hne' hune hna anyipicin.

12 Maine ase hë ni qaja koi nyipunie la ite ewekë e celë fene hnengödrai, nge tha lapaune kô nyipunie, tro nyipunie a lapaune tune ka maine tro ni a qaja koi nyipunie la nöjei ewekë e koho hnengödrai?

13 Pëkö ket' ate hna elë hne-ngödrai ië, ngo loi angeice hna uti qa hnengödrai; ene la Nekö i ate ejë e hnengödrai.

14 ¶Tune lo hnei Mose hna adraiëne la une ngöne la hnapapa, kete tune troa a adraiane la Nekö i at;

15 Mate tha tro kô a meci la kete e angete lapaune koi angeice, ngo tro ha hetenyi la mele ka tha ase palua kô.

16 ¶Hna tune la ihnim i Akötesie kowe la fene hnengödrai, mate nyidëti a hamëne la Nekö i nyidëti ka casi, mate tha tro kô a meci la kete i angete lapaune koi nyidë, ngo tro ha hetenyi la mele ka tha ase palua kô.

17 Qangöne la tha hnei Akötesiet i kô hna upe la Nekö i nyidë kowe fene hnengödrai troa a hnëjine la fene hnengödrai; ngo loi e troa amelene la fene hnengödrai hnei nyidë.

18 ¶Tha hnëjine kô la ate lapaune koi anganyidë; ngo hnëjine hë enehila la ate tha lapaune kô, qangöne la tha hnei angeice hna

IOANE 4.

lapaune kowe la ëjene la Hupuna i Akötesieti ka casi hi.

19 Dei lai hnëjine, laka traqa ha la lai kowe la fene, nge aja i nöjei ate la jinte hune la lai, ke ngazo la ite thina i angat.

20 Qangöne la kola methinëne la lai hnene la ate kuca la ngazo, nge tha tro kö kowe la lai wanga mamapi la ite thina i angeic.

21 Ngo ame la ate kuca la nyipici, angeic a tro kowe la lai, mate mamapi la ite thina i angeice, laka hna kuca cei tune koi Akötesie.

22 ¶Thupenë hë la ite ewekë cili Jesu a ce jötëti me angete dei nyidë kowe la nöje Iudaia, me kola ce munëti me angate e cili, me kola bapataiso.

23 ¶Nge Ioane fe a kete bapataiso e Ainon, easenyine Salim, ke tru la timi e cili; nge angate a tropi, amë hna bapataiso angat.

24 Ke tha ase pete kö kuië Ioane kowe la kalabus.

25 ¶Ame hua ikelikelë angete dei Ioane me angete Iudaia, ngöne la aqane hnea.

26 Angate a tropi koi Ioane, me qaja koi angeice, ka hape, Rabi, ame la ate ce hne me cilie ngöne la götrane koië e Ioridano, ene la hnei cilieti hni anyipicine, hanawange, nyidëti a bapataiso, nge kola tropi la nöjei ate asëjëihë koi nyidë.

27 Ame hnei Ioane hna sa, ka hape, Tha 'teine kö la ate troa kapa la kete ewekë, maine tha hna hamë angeice kö qa hnengödrai.

28 Ngo nyipuniet i a nyi nyipici ni la hnenge hna qaja, ka hape, Tha Keriso kö ni, ngo hna upi ni pe ngöne la xajawa i anganyidë.

29 Ame la ate hetenyi la hna ihujë memin, angeice hi la ate xöte hi faiboibo; ngo ame la sine ne la ate xöte hi faiboibo, te, kola cile dei angeice, me kola madine atraqate qangöne la aqane ewekë ne la ate xöte hi faiboibo; madi-

nenge la madin' e celë, nge pexejë hë ej.

30 Tro pala kö nyidëti a kekep, ngo tro pëhë ni a ipië.

31 Ame la ate qa koho, nyidëti hi e hune la nöjei ewekë asëjëihë; ame la ate qa la fene hnengödrai, te, ate fene hnengödrai ko angeice, me kola itbanatane la fene hnengödrai; ame la ate qa koho, nyidëti hi e hune la nöjei ewekë asëjëihë.

32 Nge ame la hnei nyidëti hna xajawatine, me samatine, nyidëti a anyipicine lai; nge pëkö ate kapa la hnei nyidëti hna nyi nyipicin.

33 Ame la ate kapa la hnei nyidëti hna nyi nyipicine angeice acatene, ka hape, nyipici Akötesie.

34 Ame la hnei Akötesie hna upe, angeice a ulatine la wesi ula i Akötesie; ke tha hnei Akötesieti kö hna hamë *anganyidëti* la Ua ngöne tulu.

35 Nge kola hnimi la Hupuna hnei Tetetro me nunuëti la nöjei ewekë asëjëihë kowe la ime i nyidë.

36 Hetenyi hë la mele ka tha ase palua kö hnene la ate lapaune kowe la Hupuna; ngo tha tro kö a öhne la mele hnene la ate tha lapaune kö kowe la Hupuna; ngo tro pala kö a lapa hui angeice la tenge elëhni i Akötesie.

MEKENE 4.

NGE hnaeatinë hë hnei Johu, la hnei angete faresaio hna denge, ka hape, Ala nyimu hë la hnei Iesu hna nyi sinelapane me bapataisone hui Ioane;

2 (Ngo tha hnei Iesu hna bapataisone, ngo loi pe hnei angete dei nyidë;)

3 Ame hnei nyidëti hna nuepi e Iudaia, me jötëti hmaca Galilaia eë.

4 Qa i nyidëti troa ithuëti ngöne nyipine Samaria.

5 Hlepëti hë nyidëti ngöne la kete hnalapa e Samaria, Sikara la ëjen, easenyi ne la hnepe hna-

IOANE 4.

dro hna hamëne hnei Iakobo kowe la nekö i angeice Iosefa.

6 E cili la an' i Iakobo. Iesu a munëti hune la ani ke kucakuca hna jötë, nge hnaipajö hë.

7 Kola tropi la kete föe ne Samaria troa tha an; ame hnei Iesu hna ulatine koi nyido, ka hape, Thue imeng.

8 (Ke koilo hë angete dei nyidë kowe la hnalapa troa itö xen.)

9 Ame hnene la föe ne Samaria hna qaja koi anganyidëti, ka hape, Ue lai cilieti ate Iudaia, a sipo timi thenge nge föe ne Samaria kö ni? ke tha itrokeu kö angete Iudaia me angete Samaria.

10 Iesu a wetë koi nyidoti, ka hape, Maine ötötëtinë hë nyipo la ahnagna i Akötesie memine la ate qaja koi nyipo, ka hape, Thue imeng, maine ase hë nyipo sipo angeice, maine ase hë angeice a hamë nyipo la ani ka mel.

11 Onine la föe koi nyidëti, ka hape, Johu, pëkö nyine tha thei cilie, nge nanyi la an, nge qa kö ka la an ka mele i cilie?

12 Hapeu, tru cilieti hui Iakobo la keme i hun, ate hamë hune la an, nge ime i nyidëti lai, me ite nekö i nyidë, me ite si i nyidë?

13 Iesu a wetë koi nyido, ka hape, Tro ha pi iji hmaca la angete iji la ani celë;

14 Ngo ame la ate iji la ani hnenge hna hamë angeice, te, tha pi iji hmaca kö epine palua; ngo ame la ani hnenge hna hamë angeice tro ha eje e kuhu hni i angeice la ani kola qeqeqeqe kowe la mele ka tha ase palua kö.

15 Ame hnene la föe hna qaja koi anganyidëti, ka hape, Johu, hamë ni pi la ani cili, mate tha pi iji hmaca kö ni, nge mate tha hmaca kö ni kowe la troa tha an.

16 Oni Iesu koi nyido, ka hape, Trojë thenge la föe i nyipo kolemi.

17 Ame hnei föe hna sa, ka ha-

pe, Pëkö föeng. Oni Iesu koi nyido, ka hape, Loi lai hnei nyipo hna qaja, ka hape, Pëkö föeng;

18 Ke qai nyipo hna hetenyi la ala faiv la ite föe i nyipo, nge ame la hnei nyipoti hna ce lapa memine enehila, te, tha föe i nyipoti kö, celë hi la ka nyipici la hnei nyipo hna qaja.

19 Onine la föe koi anganyidëti, ka hape, Johu, ötötëtinë hë ni, laka perofeta cilie.

20 Hnei ite xötapane hune hna hmeti ngöne la wete celë, nge nyipunieti a ulatine, ka hape, Ierusalem la nyipi huhnahmi.

21 Iesu a ulatine koi nyido, ka hape, Föe, lapau ni ju, laka tro ha traqa la ijine tha tro nyipunie a hmi kowe la Tetetrö ngöne la wete celë, nge kete pëkö e Ierusalem.

22 Tha 'te kö nyipunie la hnei nyipunie hna hmi kow, ngo öhne hi hune la hnei hune hna hmi kow, ke qa thei angete Iudaia la iamele.

23 Nge tro ha traqa la ijine, nge dei ha la, e tro la nöjei ate nyipi hmi a hmi kowe la Tetetrö ngöne la u memine fe la nyipici, qangöne la Tetetrö a thele la ite ka tune lai troa hmi koi nyidë.

24 Ua la Akötesie nge qâ i angete hmi koi nyidëti troa hmi ngöne la u me nyipici.

25 Onine la föe koi anganyidëti, ka hape, Otötëtinë hë laka tro ha hlepëti la Mesia (hna ati ëjene Keriso), e hlepëti hë, tro nyidëti aleunynëti koi nyihunie la nöjei ewekë asëjëihë.

26 Iesu a ulatine koi nyido, ka hape, Ini hi la, ate ithanata me nyipo.

27 ¶Ene pe traqapi angete dei nyidëti a sesëköte ngöne la nyidëti a ithanata me föe; loi pe ke pëkö ate qaja, ka hape, cilieti a telë nemenë? nge, Uëti laka cilieti a ijawanetëti me nyido?

28 Ame hnei föe hna amë pe la ge i nyido, me tro kowe la hna-

IOANE 4.

lapa, me qaja kowe la nöjei ate, ka hape,

29 Ange trojë fe, ma troa wange la ate cengöne qaja koi ni la nöjei ewekë asëjëihë lo hnenge hna kuca; hapeu, ma Keriso jë hi?

30 Ame hna tropi angate qangöne la hnalapa, me traqa koi anganyidë.

31 ¶Nge hmite pete kö nyido, ame hnei angete denge hna iele nyidëti, ka hape, Rabi ea xötö-nëtijë.

32 Nge nyidëti a ulatine koi angate, ka hape, Hete angë hë troa xene la hnei nyipunie hna tha 'te.

33 Qangöne lai angete denge a iqajakeune, ka hape, Ma hete te thu' ai nyidë?

34 Iesu a ulatine koi angate, ka hape, Ange hi, la tro ni a kuca la ajane la ate upi ni, me troa umuthe la huliua i nyidë.

35 Hapeu, tha aqane ewekë i nyipunieti kö, ka hape, Eke teu pëhë mate hnaöni pi? nge hana-wang, ini a qaja koi nyipunie, ka hape, Galajë la ite lue meke i nyipunie, me goeëne la hna eënyi laka elehmedë hë e troa menue.

36 Hete thupene kowe la ate sine, me icasikeune la eköne kowe la mele ka tha ase palua kö, mate troa ce madine la ate trane me-mine fe la ate sin.

37 Tune lai, nyipici la hna qaja, ka hape, Kete a trane, nge kete a sin.

38 Hnenge hna upi nyipunie troa sine la tha hnei nyipunie hna huliuan; hnei itexane hna huliua, nge hnei nyipunie hna xejë la huliua i angat.

39 ¶Ala nyimu la angete Samaria hna lapaune koi anganyidëti ngöne la hnalapa cili ngöne la hnepe ewekë hnei föe hna nyi nyipicine, ka hape, Hnei nyidëti hna cengöne ulatine koi ni la nöjei ewekë asëjëihë hnenge hna kuca.

40 Traqapi hë angete Samaria

koi anganyidë, ame hnei angate hna sipo nyidëti troa ce munëti me angat; ame hnei nyidëti hna munëti e cili lue pui.

41 Kösaue fe la nöjei ate hna lapaune ngöne la wesiula i nyidëti kö;

42 Ame hnei angate hna qaja kowe la föe, ka hape, Tha lapaune hmaca kö hune ngöne la ewekë i nyipo, ke eahune a denge me ate, ka hape, Celë hi nyipi Keriso, Ate-amelene la fene hnengödrai.

43 ¶Thupene la lue drai, ame hnei anganyidëti hna nuepi pe lai, me jötëti Galilaia eë.

44 Ke hnei Iesu hna nyi nyipicine, ka hape, Tha hlemu kö la kete perofeta ngöne la nöje i angeice kö.

45 Hlepëti hë nyidëti e Galilaia, ame hnei angete Galilaia hna kepe nyidë, ke öhnë hë angate la nöjei ewekë hnei nyidëti hna longëtime e Ierusalema ngöne la puine xen; ke qai angate fe ngöne la puine xen.

46 Hlepëti hmaca ha Iesu e Kana e Galilaia, la hnei nyidëti hna ujëne la timi nyine waina. Dei lai kete tane, nge kola meci la nekö i angeice e Kaperenauma.

47 Denge hë angeice, laka traqa ha Iesu e Galilaia qa Iudaia, ame hnei angeice hna tropi koi anganyidë, me xëwe fë koi nyidë, mate jötëtipi troa aloine la nekö i angeice, ke easenyi hë nyiëne troa mec.

48 Oni Iesu koi angeice, ka hape, Maine tha hane kö nyipunie öhne la nöjei hatene me iamama-nyikeu, te, tha lapaune kö nyipunie.

49 Onine la tane koi anganyidëti, ka hape, Johu, jötëtijë fe wanga mecipi la neköng.

50 Oni Iesu koi angeice, ka hape, Trojë, melë hë la nekö i 'ö. Ame hnene la ate hna lapaune la wesi ula hnei Iesu hna ulatine koi angeic, ame hnei angeice hna tro.

IOANE 5.

51 Nge angeice pete kö a tro, ame hna ixelë me angeice la ite hlue i angeice, me ithue macanyi, ka hape, Melë hë la nekö i nyipë.

52 Ame hnei angeice hna hnyi-ngë angate la haua hna qane troa mele ngön. Ame hnei angate hna qaja koi angeice, ka hape, Hna nue nyiëne hnene la keukeu einte ngöne la haua hna sevenën.

53 Ame hnei keme hna wanga-te hmekune, ka hape, kolo hë lo haua hnei Iesu hna ulatine koi angeice, ka hape, Melë hë la nekö i 'ö; ame hnei angeice hna lapau ne memine la lapa i angeice asëjëihë.

54 Celë hi hna aluene la iama-manyikeu hnei Iesu hna longëtine lo xöte hi hlepëti anganyidëti e Galilaia qa Iudaia.

MEKENE 5.

THUPENE la ite ewekë cili la puine xene i angete Iudaia, ame hna jötëtijë Iesu Ierusalema eë.

2 Eje e Ierusalema ngöne la qanahanke ne mamoe la ani, ëjene qene Heberu Bethesda, ga hëte titaxapo ka faiv.

3 Kola meköle cili la nöje ka ala nyimu, ka kucakuca, me time-ke, me peje ca, me ka genyi, angate kola teqene la troa emuemune la tim.

4 Ke kola uti la kete angela kowe la ani ngöne la ijine troa emuemune la tim; nge ame la hna pane uti, thupene la hna emuemune la timi, te, loipi angeice qangöne la meci hnei angeice hna meci fë.

5 Dei lai ket' ate kola meci, therte eit lao macate.

6 Iesu a xajawa angeice kola meköle, nge ate hë laka hoea la hnei angeice hna mec, nyidëti a ulatine koi angeice, ka hape, Aja i 'ö troa mel?

7 Ame hnene la ate ka genyi

hna sa koi anganyidëti, ka hape, Johu, pëkö ate kepe ni kowe la ani e kola emuemune la tim; ke ini pete hi a uti ene pe saqepi la kete.

8 Iesu a ulatine koi angeice, ka hape, Cilejë, xomejë fe la göhne i 'ö, nge trojë.

9 Ame hna canga loi hmaca pi la ate, nge angeice a xomejë la göhne i angeice, me tro; nge e hmekune la sabath.

10 ¶Qangöne lai angete Iudaia a qaja kowe la ate hna aloine, ka hape, Sabathe lola, tha ijiji 'ö kö troa ajene la göhnë.

11 Ame hnei angeice hna sa koi angate, ka hape, Hnene la ate hna aloinyi ni hna qaja koi ni, ka hape, Xomejë la gohnë i 'ö, nge trojë.

12 Ame hnei angate hna hnyi-ngë angeice, ka hape, Dei la ate qaja koi 'ö, ka hape, Xomejë la göhne i 'ö, nge trojë?

13 Ngo tha 'te kö hnene la ate hna aloine, maine dei edrai, ke hnei Iesu hna jötëti asihngötine, ngöne laka e cili la nöje ka ala nyimu.

14 Thupene lai öhnyi angeicë hë hnei Iesu ngöne la ënë, me ulatine koi angeice, ka hape, Hanawange ase hë aloinyi eö, the kuca hmaca kö la ngazo wanga traqapi la ngazo atraqate koi 'ö.

15 Ame hna tropi la ate, me thue macanyi angete Iudaia, ka hape, Hnei Iesu hna aloinyi angeic.

16 Celë hi mate axösiai Iesu hnei angete Iudaia, me thele jëne troa humuthi anganyidë qangöne la hnei nyidëti hna kuca la ite ewekë cili ngöne la sabath.

17 ¶Nge Iesu a wetëti koi angate, ka hape, Hnei Kakati hna hulua uti hë enehila, nge ini fe a hulua.

18 Celë hi mate cate angete Iudaia troa thele jëne troa humuthi anganyidë, tha qa hmekuje kö

IOANE 5.

la hnei nyidëti hna sasaithe la sabbath, ngo ngöne fe la hnei nyidëti hna qaja, ka hape, Akötesieti la sipu keme i nyidë, kola a acei tu nyidë me Akötesie.

19 Ame hnei Iesu hna wetë me ulatine koi angate, ka hape, Nyipici, nyipici, ini a qaja koi nyipunie, Tha 'teine kö la Neköne troa kuci huliua hnei angeice kö, ngo loi la hnei angeice hna öhne la Tetetroti a kuca; ke ame la nöjei ewekë hnei nyidëti hna kuca, te, hna kuca fe hi hnei Nekön.

20 Ke kola hnimi la Neköne hnene la Tetetro, me amamane koi angeice la nöjei ewekë asëjëihë hnei nyidëti hna longëtin; nge tro ha nyidëti a amamane koi angeice la nöjei huliua atraqate hune lai, mate tro nyipunie a ulaulan.

21 Ke tune la Tetetro kola acilënejë la nöjei wezipo me amele angat; kete tune la Neköne kola amelene la ite hnei angeice hna ajan.

22 Ke tha hnyingëne kö la ket' ate hnei Tetetro, ngo hna cengöne hamëne la troa hnyingëne kowe la Nekön;

23 Mate tro la nöjei ate asëjëihë a atrune la Neköne, tune la hnei angate hna atrune la Tetetro. Ke ame la ate tha hane kö atrune la Neköne, kete tha hane kö atrune la Tetetro ate upi angeic.

24 Nyipici, nyipici, ini a qaja koi nyipunie, ka hape, Ame la ate denge la tenge ewekënge, me la-paune koi nyidëti ate upi ni, hetenyi angeice la mele ka tha ase palua kö, nge tha tro kö a lö kowe la hnëjin; ngo koilo hë qangöne la meci kowe la mel.

25 Nyipici, nyipici, ini a qaja koi nyipunie, calemi la ijine, nge eje enehila, la troa denge la aqane ewekë ne la Nekö i Akötesie hnene la nöjei wezipo; nge ame la angete denge, te, tro ha mel.

26 Ke tune la Tetetro a hete-

nyi la mele thei nyidëti kö, kete tune la hnei nyidëti hna nunuëtime kowe la Neköne troa hetenyi la mele thei angeice kö;

27 Nge hna hamë angeice fe la mene troa hnyingëne, qangöne la-ka angeice la Nekö i at.

28 The sesëköte kö ene lai, ke calemi hë la ijine tro la nöjei ate ngöne la ite hua a tro ha denge la aqane ewekë i angeic,

29 Me tro ha mejë; ame la angete kuca la loi kowe la mele hmaca ka mel, ngo ame la angete kuca la ngazo kowe la mele hmaca ka hnëjin.

30 Tha 'teine kö ni troa kuca kete ewekë huenge kö; ini a hnyingëne, tune la hnenge hna deng; nge ini a hnyingëne amekötine, qangöne la tha thele kö ni la ajange, ngo loi la aja i Tetetro ate upi ni.

31 Maine ini a nyi nyipici ni kö, tha nyipici kö la hnenge hna nyi nyipici ni kö.

32 ¶Loi ke hete te a nyi nyipici ni kö, nge ate hë ni laka nyipici la hnei nyidëti hna nyi nyipici ni.

33 Hnei nyipunie hna upe koi Ioane, nge angeice a nyi nyipicine la nyipici.

34 Ngo tha kapa kö ni la hna nyi nyipicine qa thei at; nge ini a qaja la nöjei ewekë cili, mate me-lepi nyipunie.

35 Nyidëti la lamepa ka palulu, me ka hudum; nge hna ajane hnei nyipunie troa madine ngöne la kete ijine la lai thei angeic.

36 ¶Hetenyi ni la nyine anyipicine hui Ioane; ke ame la nöjei huliua hnei Tetetroti hna nunuënie troa umuthe, celë hi nöjei huliua hnenge hna kuca nyine anyipici ni kö, laka hnei Tetetroti hna upengë nie.

37 Nge ase hë nyi nyipici ni hnene la Tetetro ate upengë nie. Tha hane kö nyipunie denge la aqane ula i nyidë, nge kete tha öhne fe la göi i nyidë.

IOANE 6.

38 Tha eje kö e kuhu ite hni i nyipunie la wesi ula i nyidë, qangöne la tha lapaune kö nyipunie kowe la hnei nyidëti hna upengëtin.

39 ¶Thelejë nyipunie ngöne la tusi hmitöt; qangöne la mekune nyipunie, laka hetenyi nyipunie la mele ka tha ase palua kö e cili; nge celë hi ate anyipici ni.

40 Nge xele kö nyipunie ma tro koi ni, mate hete mel.

41 Tha kapa kö ni la nyine atrune qa thei at.

42 Ngo wangate hmekunyi nyipunieti hë ni laka tha hetenyi kö thei nyipunie la aja koi Akötesie.

43 Traqa ha ni ngöne la atesi i Tetetrongö, nge tha kepe ni kö hnei nyipunie; maine traqa kete ngöne la ëje i angeice kö, te, kapa kö hnei nyipunie.

44 Ateine tune ka nyipunie troa lapaune, angete ikapakeune la nyine atrune qa thei nyipunieti kö, ngo tha thele kö la nyine atrune qa thei Akötesieti hme-kuj?

45 The mekune kö, ka hape, Tro ni a qeje nyipunie kowe la Tetetro; qä i kete troa qeje nyipunie, ene Mose la hnei nyipunie hna lapaune kow.

46 Ke maine hane nyipunie kepe Mose, te, maine kepe ni fe hë; qangöne la hnei angeice hna ci-nyihanyi ni.

47 Ngo maine tha kapa kö hnei nyipunie la hnei angeice hna ci-nyihane, tune ka nyipunie troa kapa la nöjei tenge ewekëng?

MEKENE 6.

THUPENE lai ame hnei Iesu hna ithuëti sasaithe la hna-gejë e Galilaia, ene, Tiberia.

2 Ame hnene la nöje ka alanyi-mu hna xöte thenge anganyidë, qangöne la hnei angate hna goeë-ne la nöjei iamamanvikeu hnei

nyidëti hna kuca hune la nöjei wezipo.

3 Ame hnei Iesu hna elëjë kowe la wete, me ce munëti me angete dei nyidë.

4 Nge easenyi hë la paseka, kete puine xene i angete Iudaia.

5 ¶Iesu a galajë, me xajawatine la nöje ka ala nyimu kola tropi koi anganyidë, ame hnei nyidëti hna ulatine koi Filipo, ka hape, Tro sha itö xene qa ka, mate tro angate a xen?

6 Nyidëti a ulatine la ewekë cili troa tupathi angeic; ke wangate hmekunë hë nyidëti la hnei nyidëti hna troa kuca.

7 Filipo a sa koi nyidëti, ka hape, Tha ijiji angate kö la areto hna itöne hnene la ite denari ka tu handed, mate isa hetenyi angate la ite gö xene ka cohi.

8 Ame hna qaja koi anganyidëti hnei kete e angete dei nyidë, ene Anederea jini Simona Peteru, ka hape,

9 Dei lai kete thöthe ka tene areto bali ka faiv, me lue nene i; ngo nemene lai kowe la nöje ka tune la?

10 Nge Iesu a ulatine, ka hape, Alapaneju la nöjei at. Araqate la hnënge haö e cili. Ame hna ilapanyiju la nöjei ate, tune lo faiv thausan hna e.

11 Ame hnei Iesu hna xolomë-tine la ite areto, nge ase hë nyidëti olene, nyidëti pë hë a thawapi koi angete deng; nge angete deng a kete thawapi koi angete ilapanyi, me lue nene i fe, ce tune memine la aja i angat.

12 Nge meji hë angat, nyidëti a ulatine koi angete dei nyidë, ka hape, Icasinekeunejë la ite sine munëne, mate pëkö hna tij.

13 Ame hnei angate hna icasinekeunejë, me atiqane la ite tenge ka tuelv hnene la ite sine munëne la areto bali ka faiv, la munëne i angete hane xen.

14 Nge öhnë hë hnei angate lai

IOANE 6.

la iamamanyikeu hnei Iesu hna kuca, ame hnei angate hna qaja, ka hape, Nyipici celë hi perofeta hna qaja tro ha uti kowe la fen.

15 ¶Nge Iesu a wangate hme-kune la tro angate a xome iele nyidë, troa ajohunyi nyidë, ame hnei nyidëti hna ithuëti casi hma-ca kowe la wet.

16 Nge heji hë, ame hnei ange-te dei nyidë hna uti kowe la hna-gejë,

17 Me të hune he, me ea sa-saithe la hnagejë Kaperenauma eë. Nge jinti hë, nge tha traqa pala kö Iesu koi angat.

18 Ame hna hócicijë la hna-gejë hnene la thalolo.

19 Nge ase hë angate galu tune lo tuente faiv me therti lao seta-dia, angate a goeë Iesu kola tro hune la hnagejë, me easenyi kowe la he; ame hnei angate hna qou.

20 Ngo anganyidëti a ulatine koi angate, ka hape, Ini hi, the qou kö.

21 Ame hnei angate hna kapa madi nyidëti jë kowe la he; ame hna canga xepe angate ngöne la nöje hnei angate hna ea kow.

22 ¶E hmakanyi, ame hnene la nöje hna icilenyi e kete götrane la hnagejë, kola goeëne a pëkö kete belewe lai, eje hmekuje hi la hnei angete dei nyidëti hna tith, ngo tha ce Iesu fe kö me angete dei nyidëti hune la belewe, ngo hnei angete dei nyidëti hna ea hme-kuj;

23 (Nge xepë hë la wenge he qa Tiberia, easenyi kowe la hnei angate hna xene ngön thupene la hnei Johu hna olen;)

24 Ame hna goeëne hnene la nöjei ate laka pate kö Iesu e cili me angete dei nyidë, ame hnei angate hna kete të hune la wenge he, me ea Kaperenauma eë troa thele Iesu tro.

25 Nge öhnyi nyidëti hë angate ngöne la kete götrane la hnagejë, ame hnei angate hna qaja koi nyi-

dëti, ka hape, Rabi, hlepëti hë cilie e celë eue?

26 Iesu a wetëti koi angate, ka hape, Nyipici, nyipici, ini a qaja koi nyipunie, Tha thele ni kö hnei nyipunie qangöne la hna goeëne la ite iamamanyikeu, ngo ngöne la hnei nyipunie hna hane xene are-to, nge mejiju kö.

27 The huliua kö thatraqane la xene ka troa hnyeget, ngo loi pe la xene ka hungë uti hë la mele ka tha ase palua kö, la hna troa hamëne hnei Nekö i ate koi nyi-punie; qangöne la hnei Akötesie Tetetro hna acatenyi angeic.

28 Oni angate koi anganyidëti, ka hape, Nemene la qâ hune, mate kuca jë hune la huliua i Akötesie?

29 Iesu a wetë, koi angate, ka hape, Dei lola huliua i Akötesie, ka hape, Lapaunejë nyipunie koi angeice la hnei nyidëti hna upe-ngëtin.

30 Ame hnei angate hna qaja koi nyidë, ka hape, Nemene la hatene hnei cilieti hna troa kuca, mate öhnejë hune, me lapaune koi cilie? nemene la huliua i cilie?

31 Hna xene mana ngöne la hnapapa hnene la ite xötapane hune; tune la hna cinyihane, ka hape, Hnei nyidëti hna hamë a-ngate la areto qa hnengödrai nune xen.

32 Iesu a ulatine koi angate, ka hape, Nyipici, nyipici, ini a qaja koi nyipunie, tha hna hamë nyi-puniet i kö hnei Mose la areto qa hnengödrai; ngo Tetetrongöti pe la ate nunuë nyipunie la nyipi areto qa hnengödrai.

33 Ke angeice la areto i Aköte-sie lo ate uti qa hnengödrai, me hamëne la mele kowe la fene hne-ngödrai.

34 Ame hnei angate hna qaja koi anganyidëti, ka hape, Johu, hamë hune pala hi la areto cili.

35 Nge Iesu a ulatine koi a-ngate, ka hape, Ini hi la areto ne mel; nge ame la ate tro koi ni,

IOANE 6.

te, tha tro hmaca kö angeice a mecijin; nge ame la ate lapaune koi ni, te, tha tro hmaca kö angeice a pi ij.

36 Ngo hnenge hna qaja koi nyipunie, ka hape, Ohnyi ni hi nyipunie, ngo tha lapaune pe.

37 Tro ha tro koi ni angate asëjëihë lo hnei Tetetroti hna hamë ni, nge ame la ate tro koi ni, te, tha tro jë kö ni a helë angeic.

38 Qangöne la tha uti kö ni qa hnengödrai troa kuca la ajang, ngo loi pe la aja i nyidëti ate upi ni.

39 Nge dei lola aja i Tetetro ate upi ni, laka tha tro kö ni a nue la kete ne la nöjei hnei nyidëti hna nunuë nie, ngo tro ni a acilëne ngöne la drai hna pin.

40 Nge dei lola aja i nyidëti ate upi ni, laka tro nöjei ate asëjëihë angete goëne la Nekön me lapaune koi angeic, a hetenyi la mele ka tha ase palua kö; nge tro ni a acila angate ngöne la drai hna pin.

41 Ame hna nyiulili angete Iudaia göi anganyidë, qangöne la hnei nyidëti hna ulatine, ka hape, Ini la areto hna utipi qa hnengödrai.

42 Oni angate kola qaja, ka hape, Hapeu, tha Iesu kö lai lo nekö i Iosefa, ke tha ate kö sha la keme me thine i angeic? hna tune ka laka qaja hnei angeice, ka hape, Hnenge hna uti qa hnengödrai?

43 Qangöne lai Iesu a wetë koi angate, ka hape, The inyiulilikeu kö nyipunie.

44 Pëkö ate ateine tro koi ni, e tha hna e angeice kö hnei Tetetro ate upi ni; nge tro ni a acila angeice jë ngöne la drai hna pin.

45 Hna cinyihane ngöne la ite tusi i ange perofeta, ka hape, Troa ini angate asëjëihë hnei Akötesie. Qangöne lai kola tropi koi ni la nöjei ate hna hane denge, me hna hane ini thei Tetetro.

46 Pëkö ate hane goee Tetroti, ngo loi pe angeice qa thei Akötesie, hnei angeice hna goëne la Tetetro.

47 Nyipici, nyipici, ini a qaja koi nyipunie, ka hape, Ame la ate lapaune koi ni, te, hetenyi angeice la mele ka tha ase palua kö.

48 Ini hi la areto ne mel.

49 Hna xene mana ngöne la hnapapa hnene la ite xötapane i nyipunie, nge meci hë angat.

50 Celë hi areto hna uti qa hnengödrai, laka e xeni hë hnei ate, te, tha meci kö angeic.

51 Ini hi la areto ka mele, hna uti qa hnengödrai; maine xenejë hnei ket' ate la areto celë, tro ha angeice a mele epine palua; nge ame la areto hnenge hna troa hamëne, celë hi la ngöneteing, hnenge hna troa hamëne nyine mele ne la fene hnengödrai.

52 Ame hna iwatratra angete Iudaia, ka hape, Ateine tune ka la ate celë troa hamë sha la ngönete i angeice nyine xen?

53 Iesu a ulatine koi angate, ka hape, Nyipici, nyipici, ini a qaja koi nyipunie, maine tha xene kö nyipunie la ngöneti ne la Nekö i ate, me hane iji la madra i angeice, tha hetenyi kö la mele e kuhu ite hni i nyipunie.

54 Ame la ate xene la ngöneteing, me hane iji la madrang, hetenyi hë angeice la mele ka tha ase palua kö; nge tro ni a acila angeice jë ngöne la drai hna pin.

55 Qangöne la nyipi xene la ngöneteing, nge nyipi mele la madrang.

56 Ame la ate xene la ngöneteinge me iji la madrang, angeice e kuhu hninge, nge ini fe e kuhu hni angeic.

57 Tune la hnei Tetetroti ka mele hna upi ni, nge ini a mele qa thei Tetetro; kete tune la ate hane xeni ni, tro ha angeice a mele theng.

58 Dei lola areto hna uti qa

IOANE 7.

hnengödrai; tha tune kö la ite xotapane i nyipunie hna xene mana, nge meci ha angat; tro ha mele palua la ate xene la areto celë.

59 Hnei anganyidëti hna ulatine la nöjei ewekë cili ngöne la sunago, e kola ini e Kaperenau-ma.

60 Drengë hë hnei angete dei nyidëti ka ala nyimu, angate a qaja, ka hape, Hace atraqate la tenge ewekë cili; nge dei la ate ateine troa deng?

61 Nge Iesu a xajawatine ate hmekune e kuhu hni i nyidë la hnei angete dei nyidëti hna nyuliline la ewekë cili, nge nyidëti a ulatine koi angate, ka hape, Hapeu, nune zö i nyipune la aqane ewekë cili?

62 Maine tune ka nyipunie troa goëne la Nekö i ate kola elë kowe la göhne i angeice ekö?

63 Hna amelene hnene la u; nge tha nyipi ewekë kö la ngönetei; ame la nöjei tenge ewekënge hna qaja koi nyipunie, celë hi u me mel.

64 Ngo tha lapaune kö la itexane e nyipunie. Qangöne la qane ate hë Iesu la angete tha lapaune kö, memine la ate tro ha wanaxoeë nyidë.

65 Ame hnei anganyidëti hna ulatine, ka hape, Celë hi mate qaja jë ni koi nyipunie, ka hape, Pëkö ate ateine troa tro koi ni, maine tha hna hamë angeice hne-ne la Tetetrongö.

66 Qane hi lai ala nyimu la angete dei nyidëti a hmaca-hmaca, nge tha ce tro hmaca kö me nyidë.

67 Ame hnei Iesu hna ulatine kowe la ala tuelv, ka hape, Ajane fe nyipuniet i troa hmaca-hmaca?

68 Ame hnei Simona Peteru hna sa koi anganyidëti, ka hape, Johu, ithuëti nyihuniet i koi deiti? thawai ciliet i la nöjei wesi ulanëti

sewengöniet i la mele ka tha ase palua kö.

69 Nyihuniet i a lapaune, me wangate hmekunyi ciliet i la Keriso la Hupuna i Akötesie ka sewengönie.

70 Iesu a wetë koi angate, ka hape, Hapeu, tha hnenge kö hna ië nyipunie ala tuelv, nge diabolola kete e nyipunie?

71 Nyidëti a ulatine göi Iuda Isakariota i Simona; ke angeice hi la ate troa wanaxoeë nyidë, angeice hi la kete ne la ala tuelv.

MEKENE 7.

THUPENE la ite owëke cili Iesu a trongëne e Galilaia; ke tha ajane kö anganyidëti troa trongëne e Iudaia qangöne la hnei angete Iudaia hna thele jëne troa humuthi nyidë.

2 Easenyi hë la puine xene ne la uma ne hunuma i angete Iudaia.

3 Ame hna qaja koi nyidëti hnene la ite tejini me nyidë, ka hape, Nuepi pe la, nge trojë Iudaia eë, mate troa öhne hnei angete dei nyipë la ite huliua hnei nyipëti hna kuca.

4 Ke pëkö ate kuca kete ewekë ngöne la ga sihgöt, e ajane angeice troa amamai angeice kö. Maine nyipëti a kuca la nöjei ewekë e cili, amamai nyipëti jë kowe la fene hnengödrai.

5 Ke kete tha lapau nyidëti kö hnei ite tejine me nyidë.

6 Iesu a ulatine koi angate, ka hape, Tha traqa pete kö la ijineng; ngo ijine i nyipunie ti pala hi.

7 Tha 'teine kö la fene hnengödrai troa methinë nyipunie, ngo loi pe kola methinë ni, qangöne la ini a nyi nyipicine laka ngazo hë la ite huliua ne ej.

8 Trojë nyipunie kowe la puine xene cili; tha tro fe kö ni kowe la puine xene cili enehila, ke tha traqa pete kö la ijineng.

IOANE 7.

9 Nge ase hē nyidēti ulatine la tenge ewekē cili koi angate, nyidēti a munētiju e Galilaia.

10 ¶Nge koilo hē la ite tejini me nyidēti kowe la puine xen, ame hnei nyidēti hna jötēti fe, ngo tha hna tro amamanyi kō, ngo hna tro asihngōtin.

11 Ame hna thele nyidēti jē hnei angete Iudaia ngōne la puine xen, me qaja, ka hape, E ka nyidē?

12 Nge atraqate la inyiuliline-keu nyidē hnene la nōj; ke ōni itexane, ka hape, Ate ka loi angeic; nge ōni itexane, Ohe, angeice a amenune la nōj.

13 Nge pēkō ate qaja amamanyi anganyidē, ke qou e angete Iudaia.

14 ¶Ngōne nyipine la puine xen, Iesu a jötēti kowe la ēnē, me ini.

15 Ame hnei angete Iudaia hna haine, me qaja, ka hape, Hna ate tune ka la ate celē la nōjei tusi, nge tha hna inine kō?

16 Iesu a wetēti koi angate, ka hape, Tha qa kō thenge la hnenge hna inine, ngo qa thei nyidēti ate upi ni.

17 Maine ajane ket' ate troa kuca la aja i nyidē, tro ha angeice a ate hmekune la hna inine, maine qa thei Akōtesie, maine ini a qaja gufane qa kō theng.

18 Ame la ate qaja xanēne kō, angeice a thele la nyine atrunyi angeice kō; ngo ame la ate thele troa atrune la ate upi angeice, nyipici angeice, nge pēkō thina ka tha mekōti kō thei angeic.

19 Hapeu, tha hnei Mose kō hna hamē nyipunie la wathebo, nge pēkō kete e nyipunie a kapa la wathebo? Ue lai nyipunie a thele troa humuthi ni?

20 Ame hnene la nōjei ate hna sa, ka hape, Thei 'ō la demoni. Dei la ate thele troa humuthi eō?

21 Iesu a wetē koi angate, ka hape, Ase hē ni kuca la kete huli-

ua, nge nyipunie asējēihē a akōtēn.

22 Hnei Mose hna hamē nyipunie la troa peritom' (loi ke tha qa kō thei Mose, ngo qa thene la ite xōtapan), nge nyipunie a peritomone la ate ngōne la sabath.

23 Maine ket' ate a kapa la peritome ngōne la sabath, mate tha tro kō a sasaithe la wathebo i Mose; hapeu, nyipunie a elēhni ni qangōne la hnenge hna cengōne aloine la ate ngōne la sabath?

24 The eate hnine kō a xōte thenge la alameke, ngo loi e eate hnine la hna hnyingēne amekōtin.

25 Ame hna qaja hnei itexane qa Ierusalema, ka hape, Hapeu, tha nyidēti kō la hnei angate hna thele troa humuth?

26 Ngo hanawai nyidēti kola ewekē amamane, nge pēkō hnei angate hna qaja koi nyidē. Hapeu, wangate hmekune hnyaua kō la ite tane laka angeice la nyipi Keriso?

27 Loi la ate celē ke ate hē sha la qai angeice ngōn; ngo e traqa Keriso, pēkō ate troa ate hmekune la qai nyidēti ngōn.

28 Ame hnei Iesu hna hē hnine la ēnē kolo pete kō a ini, me ulatine, ka hape, ate ni hē nyipunie, nge kete ate fe kō nyipunie la qange ngōn; nge tha traqa xane kō ni, ngo nyipici nyidēti ate upi ni, lo hnei nyipunie hna tha 'te.

29 Ngo ate nyidēti kō ni, ke qange thei nyidē; nge hnei nyidēti hna upi ni.

30 Ame hnei angate hna thele troa xōlehuji anganyidē; ngo pēkō ate li ime koi nyidē, qangōne la pate pete kō la ijine i nyidē.

31 Nge kōsaue qangōne la ala nyimu hna lapaune koi anganyidē, me qaja, ka hape, E traqa ha Keriso, tro anganyidēti a kuca la nōjei iamamanyikeu hune la hnei nyidēti la hna kuca?

32 ¶Dengē hē angete faresaio la hnei ka ala nyimu hna iuliline la

IOANE 8.

nöje ewekë cili göi nyidë; ame hnei angete faresaio me ite tane i angete huje hna upe la ite hlue troa xölehuji nyidë.

33 Ame hnei Iesu hna ulatine koi angate, ka hape, Tha hoea pe kö la hnenge hna ce lapa me nyipunie, ke ini ha tro koi nyidëti ate upi ni.

34 Tro nyipunie a thele ni, ngo tha tro kö a öhnyi ni; nge tha 'teine kö nyipunie troa tro kowe la hnenge hna lapa ngön.

35 Ame hnei angete Iudaia hna ithanatakeu, ka hape, E ka la hnei angeice hna troa tro kowe mate tha tro kö sha a öhnyi angeic? hapeu, tro angeice kowe la nöjei ate hna isa ije thei angete Helene, me ini angete Helen?

36 Nemene ewekë la hnei angeice hna qaja, ka hape, Tro nyipunie a thele ni, ngo tha tro kö a öhn; nge tha 'teine kö nyipunie troa tro kowe la hnenge hna lapa ngön?

37 Ngöne la drai ne nyi pë ne la ite puine xen, ene la drai atraqat, Iesu a hmenengëtijë, me kola hë, me ulatine, ka hape, Maine hete ate a pi iji, trohemi angeice koi ni troa hane ij.

38 Ame la ate lapaune koi ni, tune lo hna cinyihane, ka hape, Tro ha nenipi qa kuhu hni i angeice la ite hneopegejë ne la ani ka mel.

39 (Ngo hnei anganyidëti hna ulatine lai göi Ua, mate troa kapa hnene la nöjei ate lapaune koi nyidë; ke pate pete kö la Uati Hmitöt; qangöne la tha hna alolo Jesu pete kö.)

40 ¶Kösaue qangöne la ala nyimu hna denge la hnepe ulati cili, öni angate, ka hape, Nyipici, perofeta angeice la.

41 Oni itexane, ka hape, Angeice la Keriso. Nge öni itexane, ka hape, Ke hete Keriso qa Galilaia?

42 Hapeu, tha hna qaja kö ngöne la hna cinyihane, ka hape,

Tro ha traqa la Keriso qangöne la matra i Davita, nge qa Bethelëma, celë hi hnalapa i Davita?

43 Ame hna kaqa luë pi la nöjei ate göi anganyidë.

44 Nge aja i itexane i angate troa xölehuji nyidë; ngo pëkö ate li ime koi nyidë.

45 ¶Ame hna tro hmaca jë la ite hlue kowe la ite tane i angete huje, me angete faresaio, me qaja koi angate, ka hape, Ue lai nyipunie laka tha tro sai angeice pi?

46 Oni ite hlue, ka hape, Pëkö ate hane ewekë tune la ate cili.

47 Ame hna sa koi angate hnei angete faresaio, ka hape, Hapeu, ase hë amenu nyipunietti fe?

48 Hapeu, hete ate thene la ite tane me ite faresaio hna lapaune koi nyien?

49 Ngo hnëjinë hë la nöje celë ka tha öhne kö la wathebo.

50 Ame hna qaja koi angate hnei Nikodemo, (angeice la ate tro koi Iesu e jinte ke angeice la kete i angat,)

51 Hapeu la wathebo sha, hna nyi thupene kowe la ate nge tha hna pane dei angeice kö, mate atejë la hnei angeice hna kuca?

52 Ame hnei angate hna sa me qaja koi angeice, ka hape, Qai nyipëti fe Galilaia? Thelejë, me goeëne; ke pëko perofeta hna hulu qa Galilaia.

53 Ame hna isa tropi angate kowe la ite uma i angate kö.

MEKENE 8.

IESU a jötëti kowe la wete Elaio.

2 Nge e hmakanyi Iesu a hlepëti hmaca ngöne la ënë, ame hna tropi koi anganyidëti la nöje ka ala nyimu; nge nyidëti a munëti me ini angat.

3 Ame hnei angete cinyihane me angete faresaio hna trofë koi nyidë la kete föe hna ea e kuci

IOANE 8.

ngazo, angate a acilë nyido ngöne la nyipin,

4 Me qaja koi anganyidëti, ka hape, Ate ini fe, ame la föe celë hne hune hna ea e kuci ngazo.

5 Hnei Mose hna ahnithe koi hune ngöne la wathebo, troa trâne la ite ka tune lai; ngo nemene la ula i cilie?

6 Angate a qaja lai, kola tupathi anganyidë, mate hete nyine nyi ewekë i nyidë. Ngo Iesu a thiliju me cinyihane ngöne la hna-dro hnene la iwanakoim.

7 Nge angate a hnyingëne ielene koi anganyidë, ame hnei nyidëti hna mejëjë me ulatine koi angate, ka hape, Loi la ate tha hane kuca la ngazo troa pane tranyi nyido.

8 Nge nyidëti a thili hmaccaju me cinyihane ngöne la hna-dro.

9 Nge dengë hë angate, ame hna ate hnineju, me isa uthith, qane la hna pane uti hë la hna pin; nge Iesu hmekuje pe hi, nge föe a cile e nyipin.

10 Nge Iesu a mejëjë, nge öhne pëhë la föe, nge nyidëti a ulatine koi nyido, ka hape, Föe, e ka lo angete qeje nyipo? pë pe kö ate ahnjëjinë nyipo?

11 Oni nyidoti, ka hape, Johu fe, qatikö. Ame hnei Iesu hna ulatine koi nyido, ka hape, Kete tha hane kö ni ahnjëjinë nyipo, trojë, the ngazo hmaca kö.

12 Iesu a ulatine hmaca koi angate, ka hape, Ini la lai ne la fene hnengödrai; ame la ate xöte thenge ni tha tro kö angeice a tro ngöne la jinte, ngo loi pe angeice a troa hetenyi la lai ne la mel.

13 Ame hnene la nöjei faresaio hna qaja koi anganyidëti, ka hape, Eö lai a nyi nyipici i 'ö kö; tha nyipici kö la hnei eö hna nyi nyipicin.

14 Iesu a wetë me ulatine koi angate, ka hape, Maine ini a nyi nyipici ni kö, nyipici la hnenge

hna nyi nyipicin; ke ate hë ni la qange ngöne, me hnenge hna tro kow; ngo tha 'te kö nyipunie la-ka qange ka, nge tro ni ië.

15 Nyipunie a meku hnine kola xöte thenge la ngönetei, ngo tha ini kö a meku hnine la ket' at.

16 Ngo maine ini a meku hnine, nyipici la hnenge hna meku hnin; ke tha ini hmekuje kö, ngo ce ini me Tetetro ate upi ini.

17 Hna cinyihane ngöne la wathebo i nyipunie, ka hape, Nyipici la hna nyi nyipicine hnene la lu' at.

18 Ini a nyi nyipici ni kö, nge kete nyi nyipici ni kö hnene la Tetetro ate upi ni.

19 Ame hnei angate hna qaja koi anganyidëti, ka hape, E ka la keme i 'ö? Iesu a wetë, ka hape, Tha 'te ni kö me Kakati hnei nyipunie. Maine ate ni kö hnei nyipunie, maine kete ate Kakati fe hnei nyipunie.

20 Iesu a ulatine la nöjei ewekë cili ngöne la hna ami mani, kolo pete kö a ini ngöne la ënë; nge pëkö ate li ime koi nyidë, ke pate pete kö la ijine i nyidë.

21 Ame hnei Iesu hna ulatine hmaca koi angate, ka hape, Ini ha tro, nge tro ha nyipunie a thele ni, nge tro pëhë nyipunie a meci fë la ngazo i nyipunie; ame la hnenge hna tro kowe, tha 'teine kö nyipunie troa tro kow.

22 Ame hna qaja hnei angete Iudaia, ka hape, Hapeu, angeice a troa sipu humuthi angeice kö? ke angeice a qaja, ka hape, Ame la hnenge hna tro kowe, tha 'teine kö nyipunie troa tro kow.

23 Ame hnei anganyidëti hna ulatine koi angate, ka hape, Qai nyipunieti kuhu, ngo qange koho; itete fene nyipunie, ngo tha ate fene kö ni.

24 Qangöne lai hnenge hna qaja koi nyipunie, ka hape, Tro ha nyipunie a meci fë la ite ngazo i nyipunie; ke maine tha lapaune

IOANE 8.

kö nyipunie, ka hape, Ini hi, tro ha nyipunie a meci fë la ite ngazo i nyipunie.

25 Ame hnei angate hna qaja koi nyidëti, ka hape, Dei 'ö? Ame hnei Iesu hna ulatine koi angate, ka hape, Eje kö hnenge hna qaja koi nyipunie qangöne la qän.

26 Hetenyi ni la ite ewekë ka kösaue troa qaja göi nyipunie, me amekötine; ngo nyipici nyidëti ate upi ni; nge ame la nöjei ewekë hnenge hna denge thei nyidë, ini a qaja lai kowe la fene hnengö-drai.

27 Tha trotrohnine kö angate laka hnei nyidëti hna ulatine göi Tetetro.

28 Ame hnei Iesu hna ulatine koi angate, ka hape, E ase hë nyipunie kapa draia la Nekö i ate, ame hna atejë nyipunie, ka hape, Ini hi, nge tha kuca xanëne kö ni kete ewekë, ngo ame lo hnei Tetetro hna ini ni, celë hi hnenge hna qaja.

29 Nge ce ini me nyidëti ate upi ni, tha hna nue ni kö hnei Tetetro, ke ini a kuca pala hi la nöjei ewekë nyine amadi nyidë.

30 Nyidëti pete kö a ulatine la nöjei ewekë cili, ene pe lapaune koi nyidëti la nöjei ate ka kösau.

31 Ame hnei Iesu hna ulatine koi angete Iudaia, angete lapaune koi nyidëti, ka hape, Maine tro pala kö nyipunie a lapa fë la tenge ewekënge, angete dei ni ka nyipici nyipunie;

32 Nge tro ha nyipunie a ate la nyipici, nge tro ha nue amacai nyipunie hnene la nyipici.

33 ¶Angate a sa koi anganyidëti, ka hape, Ite matra i Aberahama hune, nge tha qa kö hna hujedö hune hnei ket' at; hna tune ka laka öni nyipëti, Tro ha nue amacai hun?

34 Iesu a sa koi angate, ka hape, Nyipici, nyipici, ini a qaja koi nyipunie, ka hape, Ame la ate

kuca la ngazo, angeice hi la hlue ne la ngazo.

35 Nge ame la hlu, te, tha ka lapa huti kö ngöne la hnalapa, ngo loi pe la neköne ka lapa huti.

36 Nge maine tro ha la Neköne a nue amacai nyipunie, nyipi nue amacai nyipunie ti hë.

37 Ate hi ni laka ite matra i Aberahama nyipunie; ngo nyipunie a thele troa humuthi ni, ke pëkö hnene la tenge ewekënge e kuhu ite hni i nyipunie.

38 Ini a qaja la hnenge hna öhne thei Tetetrongö; nge nyipunie a kuca la hnei nyipunie hna öhne thei keme i nyipunie.

39 Angate a sa, koi anganyidëti, ka hape, Aberahama la keme hun. Iesu a ulatine koi angate, ka hape, Maine ite nekö i Aberahama nyipunie, maine nyipunie a kuca la huliua i Aberahama.

40 Ngo enehila nyipunie a thele troa humuthi ni, ene la ate qaja koi nyipunie la nyipici hnenge hna denge qa thei Akötesie; tha hane kö Aberahama tune lai.

41 Nyipunie a kuca la huliua ne la keme i nyipunie. Nge angate a qaja koi anganyidëti, ka hape, Tha ite nekö i gojenyi kö hun; casi hi la keme hune, ene Akötesie.

42 Iesu a ulatine koi angate, ka hape, Maine Akötesieti la keme i nyipunie, maine nyipunieti a hni ni, ke tropi ni qa thei Akötesie, a traqa e ce; nge tha uti xane kö ni, ngo hnei nyidëti hna upi ni.

43 Ue laka tha trotrohnine kö hnei nyipunie la tenge ewekëng? qangöne la tha 'teine kö nyipunie troa denge la tenge ewekëng.

44 Qai nyipunie thei keme i nyipunie, ene diablo, nge pi tro nyipunie a kuca la ite aja i keme i nyipunie. Ate ilapahnihni nyiëne qangöne la qäne, ngo tha hane kö cile huti ngöne la nyipici, ke pëkö hnepe ka nyipici thei nyiën. E tro nyiëne a qaja la thoi, te, qa

IOANE 9.

thei nyiëne hi, ke ate thoi nyiëne, nge keme ne la *thoi*.

45 Ngo qangöne la ini a qaja la nyipici, te, tha lapaune kö nyipunie koi ni.

46 Dei e nyipunie a aeatene la ngazo e kuhu hning? Ngo maine ini a qaja la nyipici, ue lai nyipunie a tha lapaune koi ni?

47 Ame la ate qa thei Akötesie, te, angeice a denge la wesi ula i Akötesie; celë hi mate tha denge kö hnei nyipunie, ke tha qai nyipunieti kö thei Akötesie.

48 Ame hna sa hnei angete Iudaia koi anganyidëti, ka hape, Hapeu, tha hne' hune kö hna qaja amekötine, ka hape, Ate Samaria eö, nge thei 'ö la demoni?

49 Iesu a wetë, ka hape, Pëkö demoni theng, ngo ini a atrune la Tetetrongö, nge nyipunie a' ipië ni.

50 Nge tha ini kö a thele la nyine atrunyi ni kö, hete te thele me amekötine fe.

51 Nyipici, nyipici, ini a qaja koi nyipunie, ka hape, Maine hete te trongëne la tenge ewekënge, te, tha tro kö angeice a öhne la meci epine palua.

52 Ame hna qaja hnei angete Iudaia koi anganyidëti, ka hape, ate hë hune enehila, laka thei 'ö la demoni. Meci hë Aberahama me nöjei perofeta, nge eö a qaja, ka hape, Maine hete te trongëne la tenge ewekënge, te, tha tro kö angeice a meci epine palua.

53 Hapeu, tru eö hune la keme hune Aberahama lo ka mec? nge meci fe hë la nöjei perofeta; nge eö a ujë eö kö mate dei?

54 Iesu a sa, ka hape, Maine ini a atrunyi ni kö, tha nyipi ewekë kö la tru ni; ngo hnene la Tetetrongö hna atrunyi ni, lo hnei nyipunie hna qaja, ka hape, nyidëti la Akötesi i nyipunie.

55 Tha hane kö nyipunie ate nyidë, ngo ate nyidëti hë ni; nge maine tro ni a qaja, ka hape, Tha

'te nyidëti kö hneng, ene pe thoi pi ni tui nyipunie; ngo ate nyidëti kö ni, nge ini a trongëne la wesi ula i nyidë.

56 Mejiunë hë Aberahama la keme i nyipunie troa goeëne la draing, nge öhnë hë angeice, ame hna madin.

57 Ame hna qaja hnei angete Iudaia koi anganyidëti, ka hape, Tha fifte pete kö lao macate i eö, nge hane eö öhnyi Aberahama?

58 Iesu a ulatine koi angate, ka hape, Nyipici, nyipici, ini a qaja koi nyipunie, ka hape, Eje pala kö ni, nge tha hna hnaho Aberahama pete kö.

59 Ame hnei angate hna xome la ite etë troa tranyi anganyidëti; nge Iesu a asihngöti nyidëti kö, me thithatipi qaugöne la ënë, kola jötëti ngöne nyipi i angate, me jiliju hi.

MEKENE 9.

A NGANYIDETI a gojenyi the- nge *angate*, ene pe öhnejë nyidëti la timeke, qane e hna hnahon.

2 Ame hnei angete dei nyidëti hna hnyingë nyidëti, ka hape, Rabi, dei la ate hë ngazo ne la, laka hna hnaho nyiëne ka timek hapeu, nyiën, keme me thine, dei?

3 Iesu a sa, ka hape, Tha ngazo kö nyiëne la, nge kete tha ngazo la keme me thine i nyiën, ngo loi pe mate mamapi la ite huliua i Akötesie göi nyiën.

4 Loi koi ni troa kuca la ite huliua ne la ate upi ni e lai pete kö; ke calemi la jinte, mate tha 'teine kö la ate troa huliua.

5 Ini la lai ne la fene hnengödrai, ngöne la ijine hnenge la fene hnengödrai.

6 Nge ase hë nyidëti ulatine lai, nyidëti a hnyijue kowe la hnadro, me ilonekeune, me nyi hane

IOANE 9.

la lue meke ne la timeke hnene la hna ilonekeun.

7 Me ulatine koi angeice, ka hape, Trojë, hneapi ngöne la ani e Siloama (pengön, Hna iup). Ame hnei angeice hna tropi, me hnea, ene pe traqa hmaca pi a goe hë.

8 ¶Ame angete lapa easenyine, memine fe la nöjei ate hna öhnyi angeice ekö e timeke, angate a qaja, ka hape, Ma tha angeice kö lo ate lapa sipo?

9 Oni itexane, ka hape, Angeice hi; nge öni itexane, ka hape, Cei tune hi me angeic; ngo öni angeice jë pe, Ini hi.

10 Ame hnei angate hna qaja koi angeice, ka hape, Hna fë tune ka la lue meke i eö?

11 Angeice a sa, ka hape, Hnene la ate hna ati ëjene Iesu hna kuca la hnadro, me nyi hane la lue mekeng, me qaja koi ni, ka hape, Trojë kowe la ani e Siloama troa hnea; ame hnenge hna tro me hnea, ame hna goepi ni.

12 Ame hnei angate hna qaja koi angeice, ka hape, E ka ha nyidë? Oni angeice, ka hapë, Tha 'te.

13 ¶Angate a trofëpi la ate timeke ekö koi angete faresaio.

14 Nge ngöne la sabbath la hnei Iesu hna kuca la hnadro, me fë la lue meke i angeic.

15 Ame hna hnyingë angeice hmaca hnei angete faresaio, ka hape, Hna uë eö laka goe hë? Ame hnei angeice hna qaja koi angate, ka hape, Hnei nyidëti hna nyi hane la lue mekenge hnei dro, nge ini pëhë a hnea, ene pe goepi.

16 Ame hna qaja hnei itexane i angete faresaio, ka hape, Tha qa thei Akötesieti kö la ate celë, ke tha kapa kö angeice la sabbath. Oni itexane, ka hape, Hna tune ka la ate ka ngazo a ateine troa kuca la ite iamamanyikeu ka tune lai? Ame hna kaqa luë pi angate.

17 Angate a qaja hmaca kowe la ate timeke, ka hape, Nemene la ewekë i eö göi angeice, ngöne la hnei angeice hna fëpi la lue meke i eö? Oni nyiëne, ka hape, Pero-feta nyidë.

18 Ngo tha mekune kö angete Iudaia, ka hape, timeke i angeice ekö, nge hlë hmaca ha, uti hë la hnei angate hna hëne la keme me thine i angeice lo hna ahlën.

19 Ame hnei angate hna hnyingë nyido, ka hape, Nekö i nyipoti la, la hnei nyipo hna hape, hna hnahone timek? hna tune ka laka goe hë angeice enehila?

20 Ame hna sa koi angate hnene la keme me thine i angeice, ka hape, Ate hë nyiho laka nekö i nyihoti la, nge hna hnahone timek;

21 Angeice a goe enehila ngo tha 'te kö nyiho hna tune ka; nge kete tha 'te kö nyiho la ate fë la lue meke i angeic; inamacanë hë angeice, da hnyingë angeice pe qä i angeice qeje angeic.

22 Ame hnei keme me thine i angeice hna qaja tune la, qangöne la nyido a qou e angete Iudaia; ke hnei angete Iudaia hna ce ewekëne, ka hape, Maine ket' ate a qaja, ka hape, nyidëti la Keriso, tro ha helë angeice qangöne la sunago.

23 Celë hi laka qaja hnei keme me thine i angeice, ka hape, Inamacanë hë angeice, da hnyingë angeice pe.

24 Ame hnei angate hna alu a hëne la timeke, me qaja koi angeice, ka hape, Atrunyi Akötesieti jë, ke ate hë hune laka ate ka ngazo nyiëne la.

25 Angeice a sa, ka hape, Maine ate ka ngazo nyidëti la, te, tha 'te kö ni, ngo casi la ewekë hnenge hna ate, laka timeke ni ekö, ngo ame la, te, goe hë ni.

26 Ame hnei angate hna qaja hmaca koi angeice, ka hape, Nemene la hnei nyiëne hna kuca koi

IOANE 10.

eö? hnei nyiëne hna fê tune ka la lue meke i eö?

27 Angeice a sa koi angate, ka kape, Ase hê ni lo qaja koi nyipunie, ngo tha denge pe nyipunie; nge hna uëne laka pi denge hma-ca nyipunie? hapeu, nyipunieti fe a pi xôte thenge nyidë?

28 Ame hnei angate hna qaqa angeice me qaja, ka hape, Hmunë pe la ate denge ej; ngo itete dei Mose huni la.

29 Ate hê hune laka qai Akötesie hna ulatine koi Mose; ngo ame eje, te, tha 'te kö hune ate ka ej.

30 Ame hnene la ate hna sa koi angate, ka hape, Dei pete hi la ewekë nyine ulaulane, laka tha 'te kö nyipunie qai nyidëti ka, nge ase hê nyidëti fê la lue me-keng.

31 Ate Akötesieti sha, laka tha hane kö denge la ite ka ngazo; ngo maine hete te qou koi Akötesie, me kuca la aja i nyidë, tro nyidëti a dei angeic.

32 Pê pala kö hna denge ekö, ka hape, hnei ket' ate hna fê la lue meke ne ate hna hnahone timek.

33 Maine tha qa thei Akötesieti kö nyidëti la, te, tha 'teine kö nyidëti kuca kete ewekë.

34 Angate a sa, koi angeice, ka hape, Hna hnaho hmunë hnene la ngazo, nge tro hmunë a ini hun? Ame hnei angate hna helë angeice pi.

35 Samatinë hê Iesu laka ase hê angate helë angeic; ame hna öhnyi angeice hnei nyidëti, me ulatine koi angeice, ka hape, Hapeu, lapaunë hê eö kowe la Nekö i Akötesie.

36 Angeice a sa, ka hape, Johu, ke dei nyidëti mate tro ni a lapaune koi nyidë?

37 Iesu a ulatine koi angeice, ka hape, Ohnyi angeicë hê eö, nge angeice fe la ate ithanata me eö.

38 Oni angeice, ka hape, Johu,

ini a lapaun. Ame hnei angeice hna thiliju koi anganyidë.

39 ¶ Oni Iesu, ka hape, Traqa ha ni e celë fene troa amekötine, mate goepi la itete, tha hane goe; nge mate tro pena a timeke la itete goe.

40 Nge dengë hê la ite ewekë cili hnene la itexa faresaio ka ce lapa me nyidë, angate a qaja koi nyidëti, ka hape, Hapeu, ite timeke fe hê hun?

41 Iesu a ulatine koi angate, ka hape, Maine ite timeke nyipunie, maine tha hete ngazo i nyipunieti kö; ngo enehila, nyipunie a qaja, ka hape, Itete, goe hun; celë hi mate eje pala kö la ngazo i nyipunie.

MEKENE 10.

NYIPICI, nyipici, ini a qaja koi nyipunie, Ame la ate tha hane lö kowe la qanahanke ne la hnahanke ne mamoe, ngo elë pe ngöne la kete gojenyi kö, angeice la ate thöe me ate ka ënö.

2 Ngo ame la ate lö ngöne la qanahank, angeice la ate thupë mamoe.

3 Kola fê koi angeice hnene la ate thupë qanahank; nge dengë hê la aqane ewekë i angeice hnene la nöjei mamoe; nge angeice a isa bëne la ite ëjene la nöjei mamoe i angeice kö, me tro sai angate pi kowe kuhu.

4 E ase hê angeice axöje la ite mamoe i angeice kowe kuhu, angeice a tro pa, nge ite mamoe a xôte thenge angeic; ke angate a dengate hmekune la aqane ewekë i angeic.

5 Tha tro kö angate a xôte thenge la tenyua, ngo troa köte qa thei angeic; ke tha dengate hmekune kö angate la aqane ewekë ne la ite tenyua.

6 Iesu a ulatine koi angate la acei tune e cili; ngo tha trotrohni-

IOANE 10.

ne kō angate la hnei nyidēti hna ulatine koi angat.

7 Iesu a ulatine hmaca koi angate, ka hape, Nyipici, nyipici, ini a qaja koi nyipunie, ini la qanahanke nyine thatraqane la nöjei mamoe.

8 Ame la nöjei ate asējēihē ka traqa pa, nge pingē pe, itete thōe angate me ite ate ka ēnō; ngo tha hna dei angate kō hnene la nöjei mamoe.

9 Ini la qanahanke, maine ket' ate a löjē thenge, tro ha mele angeice, nge tro ha angeice a löjē me löpi, me öhne la xen.

10 Tha traqa gufa kō la ate ka ēnō, ngo loi pe troa ēnō, me humuthe, me thōeēn; traqa ha ni mate tro angate a hetenyi la mele, nge troa hetenyi atraqat.

11 Ini la ate thupēne aloine la mamoe; ame la ate thupēne aloine la mamoe, *angeice* a hamēne la mele i angeice nyine thatraqane la nöjei mamoe.

12 Ngo ame la ate ate xome thupene, ngo tha ate thupē mamoe kō, nge tha ite si i angeice kō la ite mamoe, e öhnē hē angeice la luko kola tro e kolemi, angeice a nue tije la nöjei mamoe, me kōt; ame hnene la luko hna heji nyiuden mate ijepi la nöjei mamoe.

13 Kōtē hē la ate xome thupene, ke ate xome thupene kō angeice, nge tha mekune kō angeice la ite mamoe.

14 Ini la ate thupēne aloin, nge wangate hmekunē hē ni la ite *mamoe*-nge, nge kete wangate hmekunyi ni kō angat

15 Tune la Tetetro a wangate hmekunyi ni, kete tunenge a wangate hmekunyi Tetetro; nge ini a hamēne la melenge thatraqane la nöjei mamoe.

16 Hetenyi hē ni la itexa mamoe kō, tha sine kō la hna axō celē, loi pe ni troa xome angate fe, nge tro ha angate a denge la

aqane ewekēng; mate casi hi la hna axō mamoe, nge casi hi la ate thupēn.

17 Celē hi mate hnimi ni hnei Tetetro, qangōne la ini a troa hamēne la melenge, mate tro ni a xome hmaca.

18 Pēkō ate thapa lai qa thenge, ngo ini a hamēne hnenge kō. Hetenyi hē ni la mene troa hamēne la melenge, nge hetenyi hē ni la mene troa xome hmaca. Celē hi wathebo hnenge hna kapa qa thei Kaka.

19 ¶Ame hna kaqa luē hmaca pi angete Iudaia ngōne la ite wesi ulati cili.

20 Nge kōsaue e angate hna hane qaja, ka hape, Thei angeice la demoni, nge hmo hē angeic; ue lai nyipunie a dei angeic?

21 Oni itexane, ka hape, Ame la, te, tha ite aqane ewekē ne la ka hete demoni. Ke ateine la demoni troa fē la ite lue meke ne la ite timek?

22 ¶Kola nue e Jerusalema la pui ne xene ne la alōate ngōne la hnaihedō.

23 Iesu a troagō ngōne la ēnēti ngōne la poretiko i Solomona.

24 Ame hna icasikeu xōteithi anganyidē la angete Iudaia, me qaja koi nyidēti, ka hape, Tro nyipēti, a luelue hni hune uti hē eu? maine nyipēti la Keriso, ulatine amamane jē koi hun.

25 Iesu a wetēti koi angate, ka kape, Ase hē ni lo qaja koi nyipunie, ngo tha kapa kō nyipunie; ame la ite huliua hnenge hna kuca ngōne la atesiwa i Kaka, celē hi ate nyi nyipici ni.

26 Ngo tha kapa kō hnei nyipunie, ke tha ite mamoeenge fe kō nyipunie, tune lo hnenge hna qaja koi nyipunie.

27 Dengē hē la ite mamoeenge la aqane ewekēnge, nge ate hmekunyi angate kō ni, nge angate a xōte thenge ni;

28 Nge tro ni a hamē angate

IOANE 11.

la mele ka tha ase palua kö; nge tha tro kö angate a meci epine palua, nge pëkö ket' ate troa thepi angate pi qangöne la imeng.

29 Ame Kakati, ate nunuë nie, atraqate nyidëti hune la nöjei ewekë asëjëihë; nge pëkö ka ateine troa thepe *angate* pi qa thene la ime i Kaka.

30 Nge ame ini me Tetetro, te, casi hi nyihoti.

31 Ame hnei angete Iudaia hna xome etë hmaca troa trányi nyidë.

32 Iesu a wetë koi angate, ka hape, Nyimute la ite huliua ka loi hneunge hna amamane koi nyipunie qa thei Kaka; pine la huliua ka ue la hnei nyipunie hna troa trányi ni?

33 Ame hnei angete Iudaia hna sa koi nyidëti, ka hape, Tha trányi eö kö hne' hune pine la huliua ka loi, ngo pine pe nyitru; ke ate kö eö, nge kolo pena a celohmë eö nyine Akötesic.

34 Iesu a sa koi angate, ka hape, Hapeu, tha hna cinyihane ngöne la wathebo i nyipunie, ka hape, Hneunge hna qaja, ka hape, Ite akötesieti nyipunie?

35 Maine ase hë nyidëti qaja, ka hape, Ite akötesieti angate, ene la hnei tenge ewekë i Akötesie hna traqa kow (nge tha 'teine kö troa apatene la hna cinyihan),

36 Nyipunie a qaja göi angeice, ene la hnei Tetetro hna ahmitö-tëne, me hna upe kowe la fene, ka hape, Eö a nyitru, qangöne la hneunge hna qaja, ka hape, Ini la Nekö i Akötesie?

37 Maine tha ini kö a kuca la ite huliua i Kaka the kepe ni kö.

38 Ngo maine ini a kuca, e tha kepe ni kö hnei nyipunie, kapajë la ite huliua mate ate hmekuneju me kapa hnei nyipunie laka, ini e kuhu hni ne la Tetetro, nge Tetetro e kuhu hning.

39 Qangöne lai angate a thele hmaca troa xölehuji anganyidë

ngo nyidëti a tropi qangöne la ite iwanakoinie i angat.

40 Me jötëti hmaca kowe la kete götrane la Ioridano, kowe la hnei Ioane hna pane bapataiso ngön; me munëti e cili.

41 Ame hna tropi koi anganyidëti la nöjei ate ka kösaue, me qaja, ka hape, Tha hna kuca kö hnei Ioane la kete iamamanyikeu; ngo nyipici la nöjei tenge ewekë asëjëihë hnei Ioane hna qaja göi nyidëti la.

42 Nge kösaue la nöjei ate a lapaune koi nyidëti e cili.

MEKENE 11.

KOLA meci la ket' ate, ene Lazaro ate Bethania, hnalapa i Maria me tixe i nyido Maretha.

2 Celë hi Maria ate sië Johu hnei muro, me köle la lue ca i nyidëti hnene la hnaihe i nyido, xa i nyidoti Lazaro la ate mec.

3 Ame hnene la lue xa i angeice hna upe koi anganyidë, meqaja, ka hape, Johu, da xajawatine la hnei cilieti hna hnimi kola elelengë.

4 Nge dengë hë Iesu, nyidëti a ulatine, ka hape, Tha nyipi meci kö la meci cili, ngo loi pe nyine atrunyi Akötesie mate tro fe a atrune la Nekö i Akötesie hnene ej.

5 Iesu a hni Maretha, me jin i nyido, me Lazaro fe.

6 Samatinë hë nyidëti la angeice a meci, ame hnei nyidëti hna munëti pala kö, a lue pui ngöne la hnalapa cili.

7 Thupene lai, nyidëti a ulatine koi angete dei *nyidë*, ka hape, Tro hmaca sha Iudaia eë.

8 Ame hna qaja hnei angete denge koi nyidëti, ka hape, Rabi, hnei angate Iudaia hna thele troa trányi cilie ekö, nge cilieti a jötëti hmaca kowe lai?

9 Iesu a sa, ka hape, Hapeu, tha tuelve lao haua ngöne la drai? maine ket' ate a tro tro ngöne la

IOANE 11.

lai, tha thixöte kö angeice qa-ngöne la angeice a öhne la lai e celë fen.

10 Ngo maine ket ate tro tro ngöne la jint, angeice a thixöt, qangöne la pëkö lai thei angeic.

11 Celë hi la hnei anganyidëti hna ulatin; nge thupene lai nyidëti a ulatine koi angate, ka hape, Mekölë hë Lázaro, la sine sha; ngo ini a tro, troa ahlë angeice pi qa hna meköl.

12 Ame hna qaja hnei angete dei nyidë, ka hape, Johu, maine angeice a meköl, tro angeice a loi.

13 Iesu a ulatine la mec i angeic; ngo angate a mekune, ka hape, Hnei nyidëti hna ulatine la meköle me mano.

14 Ame hnei Iesu hna ulatine amamane koi angate, ka hape, Meci hë Lazaro.

15 Ini a madine pi nyipunie. ngöne la pate ni e cili, mate lapaune nyipunie; ngo tro sha koi angeic.

16 Ame hna qaja hnei Toma, (la hna ati ëjene, Didumo,) kowe la ite te ce denge me angeice, ka hape, Tro fe sha, mate tro sha ce meci me nyidë.

17 Ame hna hlepëti pi Iesu, nge nyidëti a xajawatine a eke pui angeicë hë ngöne la hua.

18 Easenyi Bethania e Ierusalem, kösë fiftin lae setadia.

19 Nge ala nyimu angete Iudaia hna tropi koi Maretha me Maria troa aupunyi nyido, pine la xa i nyido.

20 Dengë hë Maretha, ka hape, Hlepëti hë Iesu, nyidoti a tro troa ijemieteti me nyidë; ngo lapa kö Maria e koho hnuma.

21 Ame hna qaja hnei Maretha koi Iesu, ka hape, Johu, ma hnei cilieteti kö la, maine tha meci kö la xang.

22 Ngo ame hi la, ate hë ni laka, tro Akötesie a hamë cilie la nöjei ewekë hnei cilie hna sipone thei nyidë.

23 Iesu a ulatine koi nyido, ka hape, Tro ha mele hmaca la xa i nyipo.

24 Oni Maretha koi nyidëti, ka hape, Ate hë ni laka tro angeice a mele hmaca ngöne la troa mele hmaca, ngöne la drai hna pin.

25 Iesu a ulatine koi nyido, ka hape, Ini hi la mele hmaca, me mine fe la mel; ame la ate lapaune koi ni, maine meci hë, te, tro angeice a mel;

26 Ame la ate mele me lapaune koi ni, te, tha tro kö angeice a meci epine palua. Hapeu, nyipoti a kapa lai?

27 Oni nyidoti koi nyidëti, ka hape, Ejëti hi Johu; ini a mekune cilieteti la Keriso, la Hupuna i Akötesie, la ka troa traqa e celë fen.

28 Nge ase hë nyidoti qaja lai, nyidoti a tro, me hëne juetë Maria jin i nyido, me qaja, ka hape, Traqa ha la Ate ini, nge nyidëti a hë nyipo.

29 Dengë hë lai hnei nyido, ame hnei nyido hna canga cilejë, me tro koi nyidë.

30 Nge tha traqa pete kö Iesu kowe la hnalapa, ngo nyidëti pala kö ngöne la hnei Maretha hna ijemieteti me nyidë.

31 Nge angete Iudaia thei nyido e koho hnuma, kola aupunyi nyido, nge öhnë hë angate la Maria a canga cile, me tro kowe kuhu, angate a xöte thenge nyido, me hape, Nyidoti a tro kowe la hua troa teije e cili.

32 Traqa ha Maria kowe la ka Iesu eny, me öhnyi nyidë, ame hnei nyidoti hna kei kowe la lue fenie i nyidë, me qaja koi nyidëti, ka hape, Johu, ma hnei cilieteti kö la, maine tha meci kö la xang.

33 Iesu a xajawa nyidoti a teije, me angete Iudaia hna ce tro me nyido kola hane teij, ame hnei nyidëti hna simano e kuhu hnine la u, me gejigeji manono,

34 Me ulatine, ka hape, E ka la hnei nyipunie hna ami angeice

IOANE 11.

ngön? Angate a qaja koi nyidëti, ka hape, Johu, jötëtijë fë ma xajawatin.

35 Iesu a seitë.

36 Ame hna qaja hnei angete Iudaia, ka hape, Hanawange, la aqane hnine nyidëti koi angeic!

37 Itexane e angate a qaja, ka hape, Ke tha 'teine kö la ate cili, lo ate fë la lue meke ne la timek, troa sawa mate tha hane kö la ate celë mec?

38 Iesu a simano hmaca e kuhu hni i nyidë, me hlepëti kowe la hua, ene la ngönemenyi, nge hna amë la etë ngöne la *gene* ej.

39 Iesu a ulatine, ka hape, Xomepi la etë. Oni Maretha, la xa i angeice la ka meci, koi nyidëti, ka hape, Johu, pi hë angeice ke eke pui i *angeicë* hë.

40 Iesu a ulatine koi nyido, ka hape, Ke tha hnenge hna qaja koi nyipo, ka hape, Maine tro nyipoti a lapaune, tro nyipoti a öhne la lolo i Akötesie?

41 Ame hnei angate hna xomepi la etë *qangöne* la hnei wezipo hna meköle ngön. Nge Iesu a galaja draia, me ulatine, ka hape, Kakati, ini a olene koi cilie, ke hnei cilieti hna sama nie.

42 Nge ötëtëtinë hë ni, cilieti a pune sama nie; ngo hnenge hna ulatine, qangöne la ala nyimu kola cile xöteithe, mate tro angate a kapa la ka nöi cilieti hna upengë nie.

43 Nge ase hë nyidëti ulatine lai, nyidëti a hë catejë, ka hape, Lazaro fe! löpi.

44 Ame hna löpi angeice la ka meci, hna atuthe hnei mano la lue ca me lue ime i angeic; nge hna atuthe la qëmeke i angeice hnene la tauel. Iesu a ulatine koi angate, ka hape, Sei angeice pi, me nue, mate tropi angeic.

45 Nge öhnë hë la ite ewekë hnei Iesu hna kuca, hnei angete Iudaia hna traqa koi Maria, ame hnei itexane hna lapaune koi nyidë.

46 Ngo itexane i angate a tropi koi angete faresaio, me qaja koi angate la ite ewekë hnei Iesu hna kuca.

47 ¶Ame hna icasikeu la nöjei tane i angete huje me angete faresaio, troa emane, ka hape, Hapeue sha? ke kösaue la nöjei iamamanyikeu hna kuca hnene la ate celë.

48 Maine tro sha nue angeice tune lai, tro ha la nöjei ate asëjëihë a lapaune koi angeic; nge tro ha traqa angete Roma troa thapa la hnalapa memine la nöje sha.

49 Ame hnene la kete e angate, ene Kaiafa, la tane i angete huje ngöne la macate celë, a qaja koi angate, ka hape, Pëkö ewekë hnei nyipunie hna ate.

50 Nge kete tha mekune kö la ka, nyipi ewekë koi sha troa meci la ate ka casi nyine hnane la nöj, mate tha tro kö a meci la nöje asëjëihë.

51 Ngo tha hnei angeice hna qaja gufane lai; ngo angeice la tane i angete huje ngöne la macate cili, ame hnei angeice hna perofetane, ka hape, Tro ha meci Iesu nyine hnane la nöje cili;

52 Tha nyine hnane kö la nöj e cili kmekujehi, ngo mate tro nyidëti a icasikeune la ite nekö i Akötesie ka isa ije mate casi ju *angat*.

53 Ame hnei angate hna thi troa lepe nyidë qane la drai cili.

54 Qangöne lai tha jötëti aleuleunyieti hmaca kö Iesu qëmeke i angete Iudaia; ngo nyidëti a jötëti kowe la nöje easenyi kowe la hnapapa, kowe la hnalapa, Efaraima la ëjen, me ce munëti me angete dei nyidëti e cili.

55 ¶Easenyi hë la puseka i angete Iudaia; nge ala nyimu la angete hna tro qa lao nöje Ierusalem a eë, troa ahmitötë angat, nge pate pete kö la ijine la puseka.

56 Ame hnei angate hna thele

IOANE 12.

Iesu, me ithanatanekeune kō angate, e kola icilenyi ngöne la enēti, ka hape, Hapeu, mekune i nyipunie laka tha tro kō nyidēti e kolemi kowe la pui ne xen?

57 Ame hnene la nöjei tane i angete huje me angete faresaio hna acile la wathebo, ka hape, Maine ket' ate a ate la hne i nyidē, qā i angeice amamane, mate tro angate a xölehuji nyidē.

MEKENE 12.

IESU a jötēti Bethania eē, nge siks pēhē lao drai, ame hna nne la paseka; dei lai Lazaro lo hna meci, eue lo hnei Iesu hna amelene hmaca qa hna mec.

2 Hnei angate hna hnēkēne cili la xene thatraqai nyidē, nge Maretha a nyi h'u, ngo Lazaro la kete e angate hna ce trakenyē me nyidē.

3 Ame hnei Maria hna xome la litara ne muro ne nado, ka tru ala-mekene, me siēne la lue fenie i Iesu, me köle la lue fenie i nyidē hnene la hnaihe i nyido; nge tiqa ha la uma hnene la punepune ne la muro.

4 Ame hna qaja hnei kete e angete dei nyidē, ene Iuda Isakariota, nekō i Simona, ate tro ha wanaxoeē nyidē.

5 Ka hape, Ue laka tha itōne kō la muro celē nyine thri handed lao denari thupen, mate troa hamēne kowe la nöjei ate pē ewekē?

6 Tha angeice kō a qaja lai, ngöne la hnei angeice hna hnimi la itete pē ewekē; ngo qangöne laka ate ka enō angeice, nge thei angeice la sinewatenge, nge angeice a xome la nöjei ewekē hna qateng.

7 Iesu a ulatine, ka hape, The qeje nyidoti kō; hnei nyidoti hna amē lai nyine thatraqane la drai ne kelemi ni.

8 Celē pala kō thei nyipunie la nöjei ate pē ewekē; ngo tha ini pala kō thei nyipunie.

9 Ate hē hnei an_ete Iudaia ka ala nyimu, laka nyidēti a munēti e cili; ame hnei angate hna tropi, tha göi Iesu hmekuje kō, ngo Lazaro fe hnei angate hna troa wang, ene lo hnei nyidēti hna amelene hmaca qa hna mec.

10 ¶Ngo hna iemane hnene la ite tane i angete huje troa humuthi Lazaro fe;

11 Ke ala nyimu angete Iudaia, a tro, me lapaune koi Iesu pi angeic.

12 ¶Elanyi, ala nyimu angete tro kowe la pui ne xen, ke dengē hē, ka hape, Iesu a jötēti Ierusalem eē,

13 Angate a nyi umene pama me tro troa ijemietī me anganyidē, me hē, ka hape, Hosana, manathithi hē la Johu ne Isaraela a kola jötēti ngöne la atesiwa i Iehova.

14 Nge öhnē hē Iesu la kete asina ka cohi, nyidēti a tēju hui nyiēn; tune la hna cinyihane, ka hape,

15 The qou kō eō, nekō i Ziona jajinyi, hanawange, kola tropi la Johu i eō, kola tē hune la nekō i asina.

16 Tha trotrohnine kō hnei angete dei nyidē la nöjei ewekē e cili ngöne la qan; ngo ase hē atrunyi Iesu, ame hna hnineju hnei angate, ka hape, ase hē cinyihane la nöjei ewekē e cili göi nyidē, la hnei angate hna kuca koi nyidē.

17 Ame hna nyi nyipicine hnene la nöjei ate hna ce me nyidē, ngöne la hnei nyidēti hna hē Lazaro qangöne la hua, me amele angeice qa hna mec.

18 Celē hi mate ijemietī me anganyidē la nöjei ate ka ala nyimu, ke dengē hē angate la hnei nyidēti hna kuca la iamamanyikeu cili.

19 Qangöne lai, angete faresaio a ithanatanekeune, ka hape, Ate hmekunē hē nyipunie, laka tha

IOANE 12.

teine kö nyipunie la kete ewekë? hanawange, angete fene hnengödrai a xöte thenge nyidë.

20 ¶Itexane i angete Helene thei angete tro troa hmi ngöne la pui ne xen.

21 Angate lai a tropi koi Filipo, ate Bethesaida e Galilaia, me hnyingë angeice, ka hape, Johu, pi xane hune öhnyi Iesu.

22 Filipo a tro me qaja koi Anederea; ame hnei Anederea me Filipo hna qaja koi Iesu.

23 ¶Nge Iesu a sa koi angate, ka hape, Traqa ha la ijine nyine atrune la Nekö i at.

24 Nyipici, nyipici, ini a qaja koi nyipunie, Maine tha mala kö e kuhu hnadro la kete wene qit, me meci, eje a meköle cas; ngo maine eje a meci, ame hna wa nyimute.

25 Ame la ate hiane la mele i angeic, tro ha pate lai; nge ame la ate methinëne la mele i angeice e celë fen, tro ha angeice a hetenyi la mele ka tha ase palua kö.

26 Maine ket' ate a troa nyi hlueng, qä i angeice troa xöte thenge ni; nge ame la hnenge hna hne ngöne, te, hnene fe hi la hlueng; nge maine ket' ate a nyi hlueng, tro ha atrunyi angeice hnei Tetetro.

27 Hlohlo la hninge enehila, nge tro ni a qeje nemen? Angakaka, da amele ni qangöne la ijine celë; ngo ngöne hi lai laka traqa ha ni kowe la ijine celë.

28 Angakaka, atrune la atesiwa i cilie. Ame hna traqapi la aqane ula qa hnengödrai, ka hape, Ase hë ni atrun, nge tro hmaca ni a atrun.

29 Ame hnene la nöjei ate icilenyi e cili hna denge, me hape, Umehedenge la; öni itexane, ka hape, Angela a ewekë koi angeic.

30 Iesu a wetë, ka hape, Tha hulu kö la aqane ulati cili thatraqai ni, ngo thatraqai nyipunie.

31 Troa tha enehila la fene hnengödrai, nge troa helëne enehila la tane celë fen.

32 Nge ame ni maine kepe ni jë draia qa la fene, tro ni a ea la nöjei ate asëjëihë koi ni.

33 Nyidëti a ulatine lai, troa amamane la meci tro nyidëti a meci ngön.

34 Ame hnene la nöjei ate hna sa koi nyidëti, ka hape, Dengë hë hune qangöne la wathebo, ka hape, Troa cile buti la Keriso; nge hna uë eö laka qaja, ka hape, Cei tune troa kapa draia la Nekö i at? dei la Nekö i ate e cili?

35 Ame hnei Iesu hna ulatine koi angate, ka hape, Hohopate pe hi la lai thei nyipunie. Trojë, nge eje Pete kö thei nyipunie la lai, wanga traqa koi nyipunie la melöhlen; ame la ate tro e jint, tha 'te kö angeic, tro angeice ië.

36 Kapaju la lai e eje Pete kö thei nyipunie la lai, mate ite nekö ne la lai nyipunie. Iesu a ulatine lai, ame hnei nyidëti hna jötëti, me za e angat.

37 ¶Hnei nyidëti hna kuca la nöjei iamamanyikeu ka kösaue ngöne la qëmeke i angate, ngo tha lapaune pala kö angate koi nyidë;

38 Mate eate la hna qaja hnei Isaia peroteta, lo hnei angeice hna qaja, ka hape, "Johu, hnei dei hna lapaune la tenge ewekë hun? nge hna amamane koi dei la ime i Iehova?"

39 Tha 'teine kö angate troa lapaune, qangöne la hnei Isaia hna qaja hmaca, ka hape,

40 "Hnei nyidëti hna atine la ite lue meke i angate, me acatene la ite hni i angate, mate tha tro kö angate a öhne hnei ite lue meke, me trotrohnine hnene la ite hni i angate, wanga hmacaju, ame hna aloinyi angate hneng."

41 Isaia a qaja lai, lo angeice a öhne la lolo i nyidë, me qeje nyidë.

42 ¶Kösaue qa thene la ite tane

IOANE 13.

hna lapaune koi nyidë; ngo tha hnei angate hna amamane pi angete faresaio, wanga helë angate qangöne la sunago;

43 Ke angate a ajane la nyine atrune qa thei ate, hune la nyine atrune qa thei Akötesie.

44 Iesu a wexönie me ulatine, ka hape, Ame la ate lapaune koi ni, tha lapaune kö koi ni, ngo loi koi nyidëti ate upi ni.

45 Nge ame la ate goeë ni, angeice a goeë nyidëti ate upi ni.

46 Traqa ha ni e celë fene nyine lai, mate tha tro kö a lapa ngöne la jinte la nöjei ate asëjëihë ka lapaune koi ni.

47 Maine ket' ate a denge la tenge ewekëng, ngo tha lapaune kö, tha ini kö a ëji angeic, ke tha traqa kö ni troa ëjine la fene hne-ngödrai, ngo loi pe troa amelene la fene hnengödrai.

48 Ame la ate thipi ni, nge tha kapa kö la tenge ewekëng, thei angeice kö la nyine ëji angeic kö; ame la tenge ewekë hnenge hna qaja, celë hi nyine tro ha ëji angeice ngöne la drai hnapin.

49 Ke tha ewekë xane kö ni; ngo Tetetro pe ate upi ni, hnei nyidëti hna nunaë nie la wathebo, ene la qänge troa qaja, me ewekë.

50 Nge ate hë ni laka nyine mele ka tha ase palua kö la wathebo i nyidë; ame la nöjei ewekë hnenge hna qaja, te, tune la hnei Tetetro hna ulatine koi ni, eje hi la hnenge hna qaja.

MEKENE 13.

THA ase pete kö nue la pui ne xene paseka, nge ötötëtinë hë Iesu laka traqa ha la ijine i nyidëti troa jötëti celati la fewatine kowe la Tetetro; ase hë nyidëti hnine la ite sine i nyidëti e celë fen, nyidëti a hni angate uti hë la pun.

2 Nge ijine xeni hej, ame hnei

diabolo hna amë e kuhu hni i Iuda Isakariota, nekö i Simona, troa wanaxoeë nyidë;

3 Ototëtinë hë Iesu la hnei Tetetro hna nunaëtinë la nöjei ewekë asëjëihë kowe la lue ime i nyidë, nge qai nyidëti thei Akötesie, nge nyidëti a jötëti hmaca koi Akötesie.

4 Nyidëti pëhë a hmenengëtijë qa hna xötönë, me amë la ite ixete i nyidë; nge nyidëti a xome la sine mano, me oteën.

5 Nyidëti pëhë a nenge la timi kowe la inenge, me qane troa siëne ite lue ca i angete deng, me köle hnene la sine mano hna oteë nyidë.

6 Nyidëti a tropi koi Simona Peteru, ame hnei angeice hna qaja koi nyidëti, ka hape, Johu, tro cilieti a siëne la lue cang?

7 Iesu a wetë koi angeice, ka hape, Ame la ewekë hnenge hna kuca, tha 'te kö eë enehila, ngo tro ha eë a wangate hmekune epin.

8 Oni Peteru koi nyidëti, ka hape, Tha tro palua kö cilieti a siëne la lue cang. Iesu a sa koi angeice, ka hape, Maine tha tro kö ni a sië eë, pëkö kete götra i eë theng.

9 Simona Peteru a qaja koi nyidëti, ka hape, Johu, tha lue cange hmekuje hi, ngo loi pe la iwanakoimeng, memine fe la heng.

10 Iesu a ulatine koi angeice, ka hape, Ame angeice la hna si, tha nyipi ewekë kö e troa sië angeice hmaca, ngo loi e lue ca hmekuje hi, ame hna cengöne hmadradra ha; hmadradra ha nyipunie, ngo tha nyipunieti asë kö.

11 Ke ötötëtinë atehmekuatënë hë nyidë la ate tro ha wanaxoeë nyidë; celë hi mate ulatinejë hnei nyidëti, ka hape, Tha hmadradra asë kö nyipunie.

12 Ase hë siëne la ite lue ca i

IOANE 13.

angate, nyidëti a xome la ite ixete i nyidë, me trakenyi hmaca ju, me ulatine koi angate, ka hape, Hapeu, trotrohnine kö nyipunie la hnenge hna kuca koi nyipunie?

13 Nyipunie a hë ni, ka hape, Ate ini, me Johu, nge loi la hnei nyipunie hna qaja, ke ini hi.

14 Maine Johu ni me Ate ini, nge ase hë ni siëne la ite lue ca i nyipunie, loi nyipunie troa itö isië lue ca kö nyipunie.

15 Ke ase hë ni hamë nyipunie la tulu, mate tro nyipunie a kuca tune la hnenge hna kuca koi nyipunie.

16 Nyipici, nyipici, ini a qaja koi nyipunie, ka hape, Tha tru kö la blue hune la tixe i angeic; ke te tha tru kö la hna upe, hune la ate upi angeic.

17 Maine ate nyipunie la ite ewekë cili, manathithi hë nyipunie, maine nyipunie a kuca it' ej.

18 ¶Tha ini kö a qeje nyipunie asëjëihë; ate hë ni la hnenge hna iën; ngo mate eate la hna cinyihane, ka hape, Angeice la hna ce xene me ini, te, hnei angeice hna hna la ca i angeice koi ni.

19 Ini la a qaja koi nyipunie, nge tha eate pete kö, thatraqane e eatë hë, nyipunie a mekune, ka hape, Ini hi.

20 Nyipici, nyipici, ini a qaja koi nyipunie, ka hape, Ame la ate kapa la ate hnenge hna troa up, angeice a kepe ni; nge ame la ate kepe ni, angeice a kepe nyidëti ate upi ni.

21 Nge ase hë ulatine lai hnei Iesu, nyidëti a hlohlo hnine la u, me thue macane, me ulatine, ka hape, Nyipici, nyipici, ini a qaja koi nyipunie, tro ha wanaxoeë ni hnei kete e nyipunie.

22 Ame hnei angete denge hna igoeë, kola kekedine la hnei nyidëti hna ulatin.

23 Nge kete e angete dei nyidë a trakenyë ngöne la mano i Iesu, lo hnei Iesu hna hnin.

24 Ame hnei Simona Peteru hna hnemeka angeic, mate tro angeice a hnyingëne dei la hnei nyidëti hna ulatin.

25 Ame hnei angeice lo ate trakenyë ngöne la mano i Iesu hna ulatine koi nyidëti, ka hape, Johu, dei angeic?

26 Iesu a sa, ka hape, Ene la ate huenge hna tro hamëne la sine gö xene kow, e ase hë ni silan. Nge ase hë nyidëti silane la gö xene, nyidëti a hamë Iuda Isëkariota, nekö i Simona.

27 Ame hnei Satana hna lö e kuhu hni i angeic, thupene la gö xen. Ame hnei Iesu hna ulatine koi angeice, ka hape, Ame la hnei eö hna troa kuca, kuca nyimenyimejë.

28 Ngo tha trotrohnine kö kete e angete trakenyë la qane la hnei nyidëti hna ulatine lai koi angeic.

29 Ke itexane a mekune, qangöne laka thei Iuda la sine wating, nge hnei Iesu hna ulatine koi angeice, ha hape, Itönejë la ka ijiji sha thatraqane la pui ne xen; me thue ewekë koi ange pë mo pena.

30 Ase hë kapa la gö xene hnei angeic, angeice a canga löpi; nge jinti hë.

31 ¶Nge löpi hë angeic, ame hnei Iesu hna ulatine, ka hape, Hna atrune enehila la Nekö i ate, nge hna atrunyi Akötesie göi angeic.

32 Maine atrunyi Akötesie hnei angeice, tro Akötesieti pena a atrunyi angeice hnei nyidëti kö me troa canga atrunyi angeic.

33 Ite neköne fe, hohopa pe hi ni thei nyipunie. Tro nyipunie a thele ni, nge tune la hnenge hna qaja koi angete Iudaia, kete tune la tro ni a qaja enehila koi nyipunieti fe, ka hape, Tha 'teine kö nyipunie tro kowe la hnenge hna tro kow.

34 Ini a hamë nyipunie la wathebo ka nyipixe, ka hape, Qa i

IOANE 14.

nyipuniet i troa ihmimikeun; tune lo hnenge hna hnimi nyipunie, kete tune la tro nyipunie a ihmimikeun.

35 Celë hi mate tro nöjei ate asëjëihë a wangate hmekune laka itete dei ni nyipunie, e tro nyipunie a ihmimikeun.

36 ¶Ame hnei Simona Peteru hna qaja koi nyidëti, ka hape, Johu, jötëti ciliet i ië? Iesu a sa koi angeice, ka hape, Tha 'teine kö eö enehila troa xöte thenge ni kowe la hnenge hna tro kow; ngo tro eö a xöte thenge ni epin.

37 Oni Peteru koi nyidë, ka hape, Johu, qangöne nemene laka tha 'teine kö ni troa jötëti thenge cilie enehila? tro ni a hamëne la melenge thatraqai cilie.

38 Iesu a sa koi angeice, ka hape, Hune kö, tro eö a hamëne la mele i eö thatraqai ni? Nyipici, nyipici, ini a qaja koi eö, tha tro kö a kukahleke la trotro, pane tro eö a köni a kelikelë ni.

MEKENE 14.

THE hlohlo kö la ite hni i nyipunie; nyipunie a lapaune koi Akötesie, haue, lapaunejë fe koi ni.

2 Kösaue la nöjei nyipi hnalapa ngöne la ënë i Kaka, maine pëkö, maine ase hë ni qaja koi nyipunie. Ini a tro troa nyihnyauane la hnë nyine thatraqai nyipunie.

3 Nge e trojë ni troa nyihnyauane la hnë nyine thatraqai nyipunie, tro ni a hmaca, troa thei nyipunie koi ni; mate tro nyipunie a ce lapa me ini.

4 Nge ate hë nyipunie la hnenge hna tro kow, nge kete ate hë nyipunie la gojeny.

5 Oni Toma koi nyidëti, ka hape, Johu, tha ötëtëti kö anganyihunie la nöi ciliet i hna ithuëti kow, nge jötëti anganyihuniet i a ötëtëti axajanati kati la kalati?

6 Iesu a ulatine koi angeice,

ka hape, Ini la gojeny, me nyipici, me mel; pëkö ate a tro koi Tetetro e tha pane qa kö theng.

7 Maine hane nyipuniet i trotrohi ni, maine hane nyipuniet i trotrohi Kakati fe; nge qane hila nyipunie a trotro hni nyidë, me öhnyi nyidë.

8 Oni Filipino koi nyidëti, ka hape, Johu, aleuleunynëti koi anganyihuniet i la Tetetro, mate ijiji hun.

9 Iesu a ulatine koi angeice, ka hape, Hapeu, ekö hë ni thei nyipunie, nge tha öhnyi ni kö eö Filipino? ame la ate hane goeë ni, angeice fe a goeëne la Tetetro, nge hna tune ka laka, öni eö, ka hape, Amamai hune pi la Tetetro?

10 Hapeu, tha mekune kö eö laka, ini e kuhu hni ne la Tetetro, nge Tetetroti e kuhu hning? tha qaja xanëne kö ni la nöjei ewekë hnenge hna qaja koi nyipunie, ngo hnene la Tetetro e kuhu hning, nyidëti hi la ate kuca la nöjei huliua.

11 Lapau ni ju, laka, ini e kuhu hni ne la Tetetro, nge Tetetroti e kuhu hning; e pëkö, lapau ni ju qangöne la nöjei huliua.

12 Nyipici, nyipici, ini a qaja koi nyipunie, ka hape, Ame la ate lapaune koi ni, tro ha angeice a kuca fe la nöjei huliua hnenge hna kuca; nge tro ha angeice a kuca la ite huliua atraqate hune lai, qangöne la ini a tro koi Kaka.

13 Ame la nöjei ewekë asëjëihë tro nyipunie a sipone ngöne la ëjenge, tro ni a kuca lai, mate troa atrune la Tetetro hni Kuku.

14 Maine tro nyipunie a sipone la kete ewekë ngöne la ëjeng, tro ni a kuca.

15 ¶Maine nyipuniet i a hnine koi ni, trongënejë la ite wathebong.

16 Nge tro ni a xëwe koi Tetetro, mate tro nyidëti a hamë nyipunie la kete Ixatua, mate tro

IOANE 15.

nyidëti a ce munëti me nyipunie epine palua;

17 Ene la Uati ne la nyipici; tha 'teine kö la fene hnengödrai troa kepe nyidë, qangöne la tha goeë nyidëti kö, nge kete tha wangate hmekunyi nyidëti kö; ngo wangate hmekunyi nyidëti kö nyipunie; ke nyidëti a hne la thei nyipunie, nge tro ha eje e kuhu ite hni i nyipunie.

18 Tha tro kö ni a nue nyipunie *tune la* ka pë keme me thin; tro ni a traqa koi nyipunie.

19 Hohopa pe hi, ame hna tha öhnyi ni hmaca kö hnene la fene hnengödrai; ngo öhnyi ni hnei nyipunieti pe; qangöne la mele kö ni tro fe hë nyipunieti a mel.

20 Tro nyipunieti a ate hmekune ngöne la drai cili, laka, ini e kuhu hni i Kaka, nge nyipunieti e kuhu hning, nge ini fe e kuhu hni i nyipunie.

21 Ame la ate hetenyi la ite wathebong, me kola trongëne it' ej, angeice hi la ate hni ni; nge ame la ate hni ni, tro ha hni angeice hnene la 'Tetetro, nge tro ni a hni angeice, nge tro ni a amamai ni kö koi angeic.

22 Ame hna qaja koi nyidëti, hnei Iuda, tha Isakariota kö, ka hape, Johu, hna uëne laka tro cilieti a amamai cilieti kö koi hun, ngo tha kowe la fene hnengödrai fe kö?

23 Iesu a wetë koi angeice, ka hape, Maine ket' ate a hni ni, tro angeice a trongëne la tenge ewekëng; nge tro ha hni angeice hnei Kaka nge tro nyihoti a traqa koi angeic, me ce lapa me angeic.

24 Nge ame la ate tha hni ni kö, te, tha ate trongëne kö la tenge ewekëng; ame la tenge ewekë hnei nyipunie hna denge, te, tha tenge ewekënge kö, ngo Tetetroti pe ate upi ni.

25 Ase hë ni qaja la nöjei ewekë cili koi nyipunie, lo ini pete kö thei nyipunie.

26 Ngo ame la Ixatua, ene la

Uati Hmitöt, la hnei Tetetro hna troa upe ngöne la ëjeng, tro nyidëti a ini nyipunie la nöjei ewekë asëjëihë, me amekunë nyipunie, la nöjei ewekë asëjëihë lo hnege hna qaja koi nyipunie.

27 Inia hnene la manathithi thei nyipunie, manathithinge kö la hnenge hna hamë nyipunie; tha ini kö a hamë nyipunie tune la aqane ihamëne la fen. The hlohlo kö la ite hni i nyipunie, nge the qou kö.

28 Ase hë nyipunieti denge la hnenge hna qaja koi nyipunie, ka hape, Ini a tro, ngo *hmacajë* ni koi nyipunie. Maine nyipunie a hni ni, maine nyipunie a madine ngöne la hnenge hna qaja, ka hape, Ini a tro koi Tetetro, ke atraqate Kakati hung.

29 Nge enehila, hnenge hna qaja koi nyipunie nge tha eate pete kö, mate lapaune nyipunie e eatë hë.

30 Tha tro hmaca kö ni a ewekë ahoeëne me nyipunie; ke calemi hë la tane celë fene hnengödrai, nge pëkö ewekë i nyiëne theng.

31 Ngo mate ate hmekunejë hnene la fene hnengödrai laka ini a hnine la Tetero, me kuca thenge la hnei Tetetro nna ahnithe koi ni. Cilejë, ma tro sha qa la.

MEKENE 15.

INI la nyipi vine, nge Kakati la ate eëny.

2 Nyidëti a xomepi la nöjei umene thenge ka tha wa kö; nge ame la nöjei ka wa, nyidëti a nyihnyauane it' eje, mate wa atrune pi.

3 Madradra nyipunie enehila hnene la tenge ewekë hnenge hna qaja koi nyipunie.

4 Lapaju nyipunie e kuhu hninge, nge ini fe e kuhu hni i nyipunie. Tune la umen, tha 'teine kö troa wa xane kö, maine tha cile kö ngöne la vine; kete tune,

IOANE 15.

tha 'teine kō nyipunie maine tha lapa kō e kuhu hning.

5 Ini la vine, nyipunie la ite umen; ame la ate lapa e kuhu hninge, nge ini e kuhu hni i angeic, celē hi la troa wa atraqat; ke tha 'teine kō nyipunie troa kuca kete ewekē, maine iananyi me ini.

6 Maine tha lapa kō e kuhu hninge la ket' ate, tro ha tije angeice pi tune la umen, ame hna fitejē; ame hna icasinekeune it' eje hnei it' ate, me kuiēnēpi kowe la eē, ame hna deuthepi.

7 Maine nyipunie a lapa e kuhu hning, nge tenge ewekēnge fe a lapa e kuhu ite hni i nyipunie, tro nyipunie a sipone la hnei nyipunie hna ajan, nge tro ha kuca thatraqai nyipunie.

8 Nyine atrunyi Kaka la tro nyipunie a wa atrun; nge tro ha celohmē nyipunie nyine itete dei ni.

9 Tune lo hnei Tetetro hna hni ni, kete tunge a hni nyipunie; cile huti ju ngōne la ihniming.

10 Maine nyipunie a trongēne la ite wathebong, tro nyipunie a cile huti ngōne la ihniming; kete tung hna trongēne la ite wathebo i Kaka, ame hnenge hna cile huti ngōne la ihnim i nyidē.

11 Ase hē ni qaja la tenge ewekē cili koi nyipunie, mate lapaju e kuhu ite hni i nyipunie la madineng, mate pexejeje la madine a nyipunie.

12 Dei la wathebonge, ka hape, Tro nyipunie a ihnimikeun, tune la hnenge hna hnimi nyipunie.

13 Maine tro ket' ate a hamēne la mele i angeice thatraqane la ite sine i angeic, tha sisitia kō la ihnim' i ket' ate hune lai.

14 Maine tro nyipunie a kuca la nöjei ewekē hnenge hna ahnithe koi nyipunie, ite sinenge nyipunie.

15 Tha ini hmaca kō a hape, ite blue nyipunie, ka tha 'te kō

hnei blue la hna kuca hnei tixe i angeic; ngo hnenge hna hape, ite sinenge nyipunie, ke ame la nöjei ewekē asējēihē hnenge hna denge qa thei Kaka, ase hē ni amamane koi nyipunie.

16 Tha hnei nyipunie hna iē ni, ngo hnenge hna iē nyipunie, me ujē nyipunie, mate trojē nyipunie troa wa, me cile huti la wene i nyipunie; mate troa hamē nyipunie hnei Tetetro, la nöjei ewekē asējēihē hnei nyipunie hna sipo nyidēti ngōne la ējeng.

17 Ini a ahnithe koi nyipunieti lai, ka hape, Ihnimikeunejē nyipunie.

18 Maine methinē nyipunie la fene hnengōdrai, ate hē nyipunie laka hna pane methinē ni.

19 Maine ite sine ne la fene nyipunie, maine tro la fene a hnine la ite sine ne ej; ngo ngōne laka tha ite sine ne la fene nyipunie, ngo hnenge hna iē nyipunie qa la fen, celē hi laka methinē nyipunie hnene la fen.

20 Hnineju la tenge ewekē hnenge hna qaja koi nyipunie, ka hape, Tha tru kō la blue hune la tixe i angeic. Maine ase hē angate a axōsisi ni, tro angate a axōsisi nyipunieti fe; maine ase hē angate trongēne la tenge ewekēng, tro angate a trongēne la tenge ewekē i nyipunieti fe.

21 Ngo tro ha angate a kuca la nöjei ewekē asējēihē e cili koi nyipunie pine la ējeng, ke tha 'te kō angate la ate upi ni.

22 Maine tha traqa kō ni troa ithue macayui angate, maine pēkō ngazo i angat; ngo enehila, pēkō nyine xomesesewēne la ngazo i angat.

23 Ame la ate methinē ni, kolo kō a methinē Kakati fe.

24 Maine tha hnenge hna kuca ngōne la qēmeke i angate la ite huliua tha hna kuca pete kō hnei ket' ate, maine pēkō ngazo i angat; ngo enehila ase hē angate

IOANE 16.

goeëne, me methinë ni me Kakati fe.

25 Mate eate la hna cinyihane ngöne la wathebo i angate, ka hape, "Ase hë angate, methinëne gufa ni."

26 Ngo e traqa la Ixatua, lo hnenge hna troa upe koi nyipunie qa thei Tetetro, ene la Uati ne la nyipici, ate tropi qa thei Tetetro, tro ha anyi nyipici ni hnei nyidë;

27 Nge troa nyi nyipicine hnei nyipunieti fe, ke nyipunieti thenge qangöne la qan.

MEKENE 16.

A SE hë ni qaja la tenge ewekë cili mate tha tro kö a jingenekë nyipunie.

2 Tro angate a helë nyipunie qangöne la ite sunago; nge troa traqa la ijine tro ket' ate a lepe humuthi nyipunie nge tro angeice a mekune laka angeice a nyi hlue i Akötesie.

3 Nge tro angate a kuca la ite ewekë cili, qangöne laka tha 'te kö hnei angate la Tetetro me ini.

4 Ngo hnenge hna qaja, la tenge ewekë cili koi nyipunie, tha-traqane e traqa la ijine, tro nyipunie a hnine la hnenge hna qaja it' eje koi nyipunie. Nge tha hnenge hna qaja la ite ewekë cili koi nyipunie ngöne la qane, ke hnenge hna lapa thei nyipunie.

5 Ngo enehila ini a tro koi nyidëti ate upi ni; nge pëkö kete e nyipunie a hnyingë ni, ka hape, Jötëti cilieti ië?

6 Ngo qangöne la hnenge hna qaja la tenge ewekë cili koi nyipunie, tiqa ha la ite hni i nyipunie hnene la hlohlo.

7 Loi pe ke ini a qaja koi nyipunie la nyipici, ka hape, Loi tha-traqai nyipunie e trojë ni, ke maine tha tro kö ni, kete tha tro kö a traqa koi nyipunie la Ixatua; ngo maine trojë ni, tro ni a upi nyidëti koi nyipunie.

8 E traqa nyidë, tro nyidëti a ahlëne la fene ngöne la ngazo, me meköti, me troa nyi thupen;

9 Ngöne la ngazo, qangöne la tha lapau ni kö hnei angat;

10 Ngöne la meköti, qangöne la ini a tro koi Kaka, nge tha tro hmaca kö nyipunie a goeë ni;

11 Ngöne la troa nyi thupen, qangöne la hna amekötine la tane celë fene hnengödrai.

12 Hetenyi pala kö ni la ite ewekë ka kösaue troa qaja koi nyipunie, ngo tha 'teine kö nyipunie troa kapa enehila.

13 E traqa nyidë, ene la Uati ne la nyipici, tro nyidëti a e nyipunie kowe la ite nyipici asëjëihë; ke tha tro kö nyidëti a ulatine xanën; ngo tro nyidëti a ulatine la nöjei ewekë hnei nyidëti hna deng, me amamane koi nyipunie la ite ewekë troa traqa.

14 Tro nyidëti a atrunyi ni; ke tro nyidëti a xomepi theng, me amamane koi nyipunie.

15 It e ewekënge la nöjei ewekë thei Tetetro; celë hi la hnenge hna qaja laka tro nyidëti a xomepi theng, me amamane koi nyipunie.

16 Panacasi, nge tha tro kö nyipunie a goeë ni; nge panacasi fe, nge tro nyipunie a goeë ni, ke ini a tro koi Tetetro.

17 Ame hna iqajakeune hnei itexane i angete dei nyidëti, ka hape, Nemene lai hnei nyidëti hna ulatine koi sha, ka hape, Panacasi, nge tha tro kö nyipunie a goeë ni; nge panacasi fe, nge tro nyipunie a goeë ni, ke ini a tro koi Tetetro?

18 Angate a qaja, ka hape, Nemene lai hnei nyidëti hna ulatine, ka hape, Panacas? tha trotrohni-ne kö sha la hnei nyidëti hna ulatin.

19 Otetëtinë hë Iesu la hnei angate hna pi hnyingë nyidë, nyidëti pëhë a ulatine koi angate, ka hape, Hapeu, nyipunie a ithe-

IOANE 17.

lekeune kō ngōne la hnenge hna qaja, ka hape, Panacasi, nge tha tro kō nyipunie a goeë ni; nge panacasi fe, nge tro nyipunie a goeë ni?

20 Nyipici, nyipici, ini a qaja koi nyipunie, ka hape, Tro nyipunie a teije me latesi, ngo tro fene hnengödrai a madin; tro nyipunie a utipine, ngo tro ha ujēne la utipine i nyipunie kowe la madin.

21 E akōtē hē la sile ne la fōe, nyido a pimelexōte, ke traqa ha la ijine i nyido; ngo e traqa ha la nekōnate, tha mekune hmaca kō nyido la hna akōte, ke kola madine la hna hnahone la ket' ate kowe la fen.

22 Hetenyi nyipunie enehila la utipin; ngo tro hmaca ha ni a iōhnyi me nyipunie, nge tro ite hni i nyipunie a madine, nge pēkō ate troa thapa qa thei nyipunie la madine i nyipunie.

23 Pēkō ewekē tro nyipunie a hnyingē ni ngōne la drai cili. Nyipici, nyipici, ini a qaja koi nyipunie, ka hape, Ame la nōjei ewekē asējēihē tro nyipunie a sipone thei Tetetroti ngōne la ējenge, tro nyidēti a nunuē nyipunie.

24 Pē pete kō kete ewekē hnei nyipunietī hna hane sipone ngōne la ējeng; siponejē, nge tro nyipunie a kapa, mate pexejeje la madine i nyipunie.

25 Hnenge hna qaja la tengē ewekē cili koi nyipunie ngōne la ite acei tune; ngo tro ha traqa la ijine, tha tro hmaca kō ni a qaja koi nyipunie ngōne la ite acei tune, ngo tro ni a qaja amamane koi nyipunie göi Tetetro.

26 Tro nyipunie a sipone ngōne la ējenge ngōne la drai cili; nge tha tro kō ni a qaja koi nyipunie, ka hape, Tro ni a thithi koi Tetetro thatraqai nyipunie;

27 Ke Tetetroti a hni nyipunie, ngōne la hnei nyipunie hna hni ni, me lapaune la hnenge hna tro pi qa thei Akōtesie.

28 Hnenge hna tropi qa thei Tetetro, nge traqa ni e celē fen; nge ini pēhē a troa nue la fene hnengödrai, me tro koi Tetetro.

29 Oni angete dei nyidēti koi nyidēti, ka hape, Hanawang, nyipēti a ulatine amamane enehila, ngo tha ulatine kō la acei tun.

30 Ate hē hune enehila la hnei ciliēti hna ötētētine la nōjei ewekē asējēihē, nge tha nyipi kō e cilie la tro ket' ate a eti cilie; ngōne hi lai mekunē hē hune la hnei ciliēti hna tropi qa thei Akōtesie.

31 Iesu a wetēti koi angate, ka hape, Mekunē hē nyipunie enehila?

32 Hanawang, tro ha traqa la ijin, nge ejē hē enehila, la troa isa ije nyipunie kowe la ite sine i nyipunie, nge ini hmekuje pēhē; ngo tha ini hmekuje kō, ke ce ini me Tetetro.

33 Hnenge hna qaja la tengē ewekē cili koi nyipunie, mate hetenyi nyipunie la tingetinge theng. Tro ha axōsisi nyipunie e celē fen; ngo catejē nyipunie, ase hē ni apone la fen.

MEKENE 17.

HNEI Iesu hna ulatine la tengē ewekē cili, me galajē hnengödrai iē, me ulatine, ka hape, Kakati fe, traqa ha la ijin, atrunejē la Nekō i cilie, mate atrunyi ciliēti pena hnene la Nekō i cilie;

2 Ngōne la hnei ciliēti hna nunua angeice troa musinēne la nōjei ate asējēihē, mate tro angeice a hamēne la mele ka tha ase palua kō koi angate asējēihē hnei ciliēti hna nunua angeic.

3 Nge dei lola mele ka tha ase palua kō, mate tro angate a ate hmekunati cilie la nyipi Akōtesieti ka casi, me Iesu Keriso la hnei ciliēti hna upengētīn.

4 Ase hē ni atrunyi ciliēti e celē fen; ase hē ni umuthe la hu-

IOANE 17.

liua hnei cilieti hna nunuë nie troa kuca.

5 Tetetroti fe, enehila atrunyi ni jë ce me cilie, hnene la lolo thei nyisho, nge pate pete kö la fene hnengödrai.

6 Ase hë ni amamane la atesiwa i cilie kowe la nöjei ate hnei cilieti hna nunuë nie qa la fen; ewekë i cilieti angat, nge hnei cilieti hna nunua angate koi ni; nge ase hë angate trongëne la wesi ula i cilie.

7 Enehila, ate hmekunë hë angate, laka, qa thei cilie la nöjei ewekë asëjëihë lo hnei cilieti hna hamë ni.

8 Ke hnenge hna hamë angate la nöjei tenge ewekë hnei cilieti hna hamë ni; nge ase hë angate kapa, nge nyipi wangate hmekunë hë angate la hnenge hna tropi qa thei cilie, nge lapaunë hë angate la hnei cilieti hna upi ni.

9 Ini a thithi thatraqai angat; tha thithi kö ni thatraqane la fene hnengödrai, ngo thatraqai angate la hnei cilieti hna hamë ni; ke ewekë i cilieti angat.

10 Ite ewekë i cilie la nöjei ewekënge asëjëihë, nge ite ewekënge la ite ewekë i cilie; nge tru hë ni hnei angat.

11 Nge enehila, tha ini hmaca kö a lapa e celë fen, ngo angate pë hë e celë fene, nge ini a tro koi cilie. Tetetroti ka Hmitöt, thupë angate ngöne la atesiwa i cilie lo hnei cilieti hna hamë ni, mate casi angate, tui nyisho.

12 Hnenge hna thupë angate ngöni la atesiwa i cilie, lo ini pete kö thei angate e celë fen; hnenge hna thupë angate lo hnei cilieti hna hamë ni, nge pëkö kete ka pat, ngo nekö i hnëjine pe hi; mate eate la hna cinyihan.

13 Nge enehila, ini a tro koi cilie; nge ini a ulatine la tenge ewekë cili e celë fene, mate troa eatene la madinenge e kuhu ite hni i angat.

14 Ase hë ni hamë angate la wesi ula i cilie; kola methinë angate hnene la fene hnengödrai, ke tha itete fene hnengödrai angat, nge tung, tha ate fene hnengödrai kö.

15 Tha sipo cilieti kö ni, mate troa thei angate qa la fen, ngo mate tro nyipëti a thupë angate qangöne la ngazo.

16 Tha itete fene hnengödrai kö angat, nge tung, tha ate fene hnengödrai kö.

17 Ahmitötë angate hnene la nyipici i cilie; nyipici la wesi ula i cilie.

18 Tune lo hnei cilieti hna upi ni kowe la fen; tune minahi la hnenge hna upi angate kowe la fen.

19 Ini a ahmitötë ni kö thatraqai angat, mate troa ahmitötë angate hnene la nyipici.

20 Kete tha thithi kö ni thatraqai angate hmekujehi, ngo thatraqai angate fe angete tro ha lapaune koi ni, pine la tenge ewekë i angat;

21 Mate casi hi angate asëjëihë; tui cilieti Kakati e kuhu hning, nge ini fe e kuhu hni i cilie, mate casi angate me nyisho; mate lapaune la fene hnengödrai, laka hnei cilieti hna upi ni.

22 Nge ame la lolo hnei cilieti hna hamë ni, ase hë ni hamë angate fe; mate casi angat, tune la casi nyisho;

23 Ini e kuhu hni i angate, nge cilieti e kuhu hning, mate nyipi casiju hi angat; nge mate ate hmekunejë la fene hnengödrai la hnei cilieti hna upi ni, me hni angate, tune lo hna hni ni hnei cilie.

24 Kakati fe, ini a ajane, ka hape, tro ha ce me ini ngöne la hnenge hna lapa, angate hnei cilieti hna hamë ni; mate tro angate a wange la lolong, lo hnei cilieti hna nunuë ni; ke hnei cilieti hna hni ni, e tha hna hnatepene pete kö la fene hnengödrai.

IOANE 18.

25 Tetetroti ka meköti fe, tha wangate hmekunyi cilieti kö la fene hnengödrai; ngo wangate hmekunyi cilieti kö ni, nge ate hë angate laka hnei cilieti hna upi ni.

26 Hnenge hna amamane koi angate la atesiwa i cilie, nge tro pala kö ni a amaman; mate eje kö e kuhu ite hni i angate la ihmim, tune lo hni ni hnei cilie, nge ini fe e kuhu ite hni i angat.

MEKENE 18.

ASE hë Iesu ulatine la tenge ewekë celë, nyidëti me angete dei nyidëti a tro sasaithe la hneopegejë, Kederon la ëjen, nge nyidëti me angete dei nyidëti a traqa kowe la hnepe hlapa e cili.

2 Nge ate hë la hmekune hnei Iuda fe, ate wanaxoeë nyidë; ke hnei Iesu hna pune tro kowe lai me angete dei nyidë.

3 Ame hnei Iuda memine la isi me ite silesa hna nue koi angeice hnei ite tane i huje angete cainöje me faresaio angete hna tro kowe lai, nge thei angate la ite lamepa, me ite jina, me nöjei nyine isi.

4 Nge ate hmekuatine hë Iesu la nöjei ewekë ka tro ha traqa koi anganyidë, nyidëti a tropi a qaja koi angate, ka hape, Dei la hnei nyipunietiti hna thel?

5 Oni angate nge sa koi nyidëti, ka hape, Iesu ate Nazareta. Iesu a ulatine koi angate, ka hape, Ini hi la. Nge Iuda, ate wanaxoeë nyidë, a ce cile me angat.

6 Nge kolo pete hi a ulatine koi angate hnei nyidëti, ka hape, Ini hi la, ame hnei angate hna kötëpu, me kei e kuhu hoadro.

7 Ame hnei nyidëti hna hnyingë angate hmaca, ka hape, Dei la hnei nyipunietiti hna thel? Nge angate a qaja, ka hape, Iesu ate Nazareta.

8 Iesu a wetë, ka hape, Ase hë ni qaja koi nyipunie, ka hape, Ini

hi la; maine nyipunie a thele ni, nue angate la, mate tropi;

9 Mate eate la wesi ula hnei nyidëti hna ulatine, ka hape, Tha tro kö a pate la kete e angate hnei cilieti hna nunuë nie.

10 Nge Simona Peteru la tene taua, nge angeice pëhë a uthepi, me hna kowe la hlue ne la tane i angete huj, me thupapi la inengenye maca. Maliko la ëjene la hlu.

11 Ame hnei Iesu hna ulatine koi Peteru, ka hape, Aline hmaca ju la taua i eö kowe la tengen; hapeu, tha tro kö ni a iji la imege hnei Tetetro hna nunuë nie?

12 Ame hna xölehuji Iesu, me othi nyidë hnene la isi, me ite komadan, me ite silesa i angete Iudaia.

13 Me pane e nyidëti koi Ana; ke angeice la tesi i Kaiafa, la tane i angete huje ngöne la macate cili.

14 Nge Kaiafa la ate ithue macanyi angete Iudaia, ka hape, Nyipi ewekë tro la ate ka casi a meci nyine hnane la nöj.

15 Ame hna xöte thenge Iesu hnei Simona Peteru, memine fe la kete ate deng; hna wangate hmekune la ate deng e cili hnene la tane i angate huje, ame hnei angeice hna löjë fe thei Iesu kowe la uma ne la tane i angete huj.

16 Ngo Peteru a cile kuhu qënelö. Ame hna lö hmaca pi la ate denge cili, lo hna wangate hmekune hnene la tane i angete huj, me qaja kowe la ate thupë qënelö, me tro sai Peteru kowe koho.

17 Ame hna qaja koi Peteru hnene la jajiny, ate thupë qënelö, ka hape, Hapeu, tha sine kö eö la angete denge la ate celë? Oni angeice, ka hape, Tha ini fe kö.

18 Nge kola icilenyi e cili la nöjei hlue, me ite silesa, kola athi eë hnei wanalep, ke hnöt; nge angate a hleng; ame hnei Peteru

hna ce cile me angate, me hane hlenge fe.

19 ¶Ame hnene la tane i angete huje hna hnyingë Iesu göi angete dei nyidë me ngöne la hnei nyidëti hna inin.

20 Iesu a sa koi angeice, ka hape, Hnenge hna qaja amamane kowe la fene hnengödrai; nge hnenge hna pune ini ngöne la sunago, me ngöne la ênëti, la hnei angete Iudaia hna pune icasikeu kow; nge pëkö kete ewekë hnenge hna qaja asihgnötin.

21 Ue lai nyipëti laka hnyingë ni? hnyingë angate pe lo hna hane denge la hnenge hna qaja koi angat; hanawang, ate hë angate la hnenge hna qaja.

22 Nge ase hë nyidëti ulatine lai, ame hna xe Iesu hnei kete silesö, ate cile easeng, kola hape, Nyiem a sa tune lai kowe la tane i angete huj.

23 Iesu a sa koi angeice, ka hape, Maine ngazo la hnenge hna qaja, da amamanejë la ngazo; ngo maine loi, ue lai eö a lepi ni?

24 Hnei Ana hna upi nyidëti koi Kaiafa la tane i angete huje nge ase hë othi nyidë.

25 Simona Peteru a cile kola hleng. Nge angate a qaja koi angeice, ka hape, Eö la kete ate dei nyien? Angeice a kelikelën, me qaja, ka hape, Tha ini fe kö.

26 Ame hna qaja hnei kete ne la ite hlue ne la tane i angete huje, kolo ka cahae me angeice lo hnei Peteru hna thupa la inenge-nyë i angeice, ka hape, Ke tha öhnyi eö kö ni thei nyiëne ngöne la hnepe hlapa?

27 Ame hnei Peteru hna kelikelë hmaca; ene pe canga kuka-hlekejë la trotro.

28 ¶Ame hnei angate hna e Iesu qa thei Kaiafa, kowe la uma ne amekötin; e sine jint; nge tha hnei angate fe hna lö kowe la uma ne amekötin, wanga ngazopi angate, troa hane xene la paseka.

29 Ame hnei Pilato hna löpi koi angate, me qaja, ka hape, Nemene la ewekë i nyipunie nyine nyi ewekë ne la ate celë?

30 Oni angate nge sa koi angeice, ka hape, Maine tha kuca kö nyiëne la ngazo, maine tha nue nyiëne kö hune koi nyipë.

31 Ame hnei Pilato hna qaja koi angate, ka hape, Xome angeice jë nyipunie, me hnyingë angeice tune la wathebo i nyipunie. Ame hnei angete Iudaia hna qaja koi nyidëti, ka hape, Tha ijiji hune kö troa humu at;

32 Mate eate la wesi ula i Iesu, hnei nyidëti hna ulatine, kola amamane la pengöne la meci tro nyidëti a mecinën.

33 Ame hnei Pilato hna lö hmaca jë kowe la uma ne amekötin, me hë Iesu, me qaja koi nyidëti, ka hape, Hapeu, nyipëti la Johu i angete Iudaia?

34 Iesu a sa koi nyidëti, ka hape, Hapeu, nyipëti hi a qaja xanëne lai nge hapeu, hnei kete hna qeje ni koi nyipë?

35 Pilato a sa, ka hape, Ke ate Iudaia ni? Hnene la nöje i nyipë me ite tane i angete huje hna nue nyipëti koi ni; nemene la hnei nyipëti hna kuca?

36 Iesu a wetë, ka hape, Tha qa kö la fene la baselaiang; maine qa la fene la baselaiang, maine tro ange hluenge a isi, mate tha tro kö a nue ni koi angete Iudaia; ngo enehila, tha qa kö la la baselaiang.

37 Pilato a qaja koi nyidëti, ka hape, Nemene nyipë johu? Iesu a sa, ka hape, Ejehi la hnei nyipëti hna qaja, johu ni Hna hnaho ni troa tun, nge traqa ni e celë fene troa tun, mate troa nyi nyipicine la nyipici. Ame la nöjei ate asëjëihë hna hnine la nyipici, te, angate a denge la aqane ewekëng.

38 Pilato a qaja koi anga-nyidëti, ka hape, Ke nemene la nyipici? Ase hë qaja lai, ame

IOANE 19.

hnei nyidëti hna lö hmaca pi koi angete Iudaia me qaja koi angate, ka hape, Tha öhne kö ni la ke pine göi nyidë.

39 Ngo thina i nyipunie, tro ni a nue koi nyipunie la ket' ate ngöne la paseka; hapeu, aja i nyipunie tro ni a nue koi nyipunie la Johu i angete Iudaia?

40 Ame hnei angate asëjëihë hna hë hmaca jë, ka hape, Tha nyiëne kö, ngo loi pe Barabasa. Nge ame Barabasa, te, ate ka ënö.

MEKENE 19.

AME hnei Pilato hna thei Iesu, me thaucën.

2 Ame hnei angete isi hna huje la gemegeme nyine dözëhetie, me atë hune la kohiëje i nyidë, me xetë nyidëti hnene la ixete ka maea ngön,

3 Me qaja, ka hape, Ekölö, Johu i angete Iudaia! ame hnei angate hna xe anganyidë.

4 Ame hnei Pilato hna lö hmaca pi, me qaja koi angate, ka hape, Hanawang, ini a lö sai nyidëti koi nyipunie, mate ate hmekunejë nyipunie laka, tha öhne kö ni la ke pine göi nyidë.

5 Ame hna löpi fe Iesu, hna petëne la dözëhetie gemegem, nge hna xetëne la ixete ka maea ngön. Ame hnei *Pilato* hna qaja koi angate, ka hape, Hanawange la at!

6 Nge öhnyi anganyidëti hë hnei ite tane i angete huj. me ite sleso, angate a hë, ka hape, Asatauron, asatauron. Pilato a qaja koi angate, ka hape, Xome nyidëti jë nyipunie, me asatauron; ke tha öhne kö ni la ke pine göi nyidë.

7 Ame hna sa koi nyidëti hnei angete Iudaia, ka hape, Hete wathebo hun, nge ijiji la wathebo hune tro nyiëne a meci, ke hnei nyiëne hna celohmë nyiëne kö nyine Hupuna i Akötesie.

8 ¶Nge denge hë Pilato la te-

nge cili, ame hnei nyidëti hna qou atraqat;

9 Me lö hmaca jë kowe la uma ne amekötine, me hape koi Iesu, Qai nyipëti ka? Ngo tha sa kö Iesu koi nyidë.

10 Ame hnei Pilato hna qaja koi anganyidëti, ka hape, Tha sa kö nyipëti koi ni? tha 'te kö nyipëti laka hete menenge troa asatauro nyipë, nge hete menenge troa nue nyipëti pena?

11 Iesu a sa, ka hape, Maine tha hna hamë nyipëti qa hnengö-drai, te, pëkö mene i nyipëti hung; celë hi mate trujë la ngazo ne la ate hamë ni koi nyipë.

12 Qane a hi lai la hnei Pilato hna thele troa nue anganyidë; ame hnei angete Iudaia hna hë, ka hape, Maine tro nyipëti a nue la ate celë, tha sine i Kaisara fe hë nyipë; ke ame la ate celohmë nyiëne kö nyine johu, te, ithupëjia ha nyiëne me Kaisara.

13 ¶Dengë hë Pilato la tenge cili, ame hnei nyidëti hna tro sai Iesu kowe kuhu, lapane la ita ne amekötine, ngöne la hna ati ëjen, Hna haöthe hnei etë, ngo qene Heberu, Gabatha.

14 Nge ijine hnëkëne la paseka, nge hnaipajö hë; ame hnei nyidëti hna qaja koi angete Iuda, ka hape, Hanawange la Johu i nyipunie!

15 Ngo angate a hë, ka hape, Xomejë, xomejë, asatauro nyiëne jë. Oni Pilato koi angate, ka hape, Tro ni a asataurone la Johu i nyipunie? Ame hna sa hnei ite tane i angete huje, ka hape, Pëkö xa johu hun, ngo Kaisara hi.

16 Ame hnei nyidëti hna nue anganyidëti pi koi angat, mate troa asatauron. Ame hnei angate hna xome Iesu, me e nyidëti jë.

17 Anganyidëti a ajene la satauro i nyidëti kö, me tro kowe la hna hna ati ëjene, zi ne la inehen-ate, nge qene Heberu, Gologotha;

IOANE 19.

18 Celë hi hnei angate hna asatauro nyidëti ngön, ce nyidëti memine la ala lue, atëne la lue götran, nge Iesu e nyipin.

19 ¶Hnei Pilato hna cinyihane la tusi, me atë hune la satauro. Nge dei lola hna cinyihane, ka hape, IESU ATE NARARETA JOHU I ANGETE IUDAIA.

20 Ala nyimu angete Iudaia hna e la tusi cili; ke easenyi kowe la hnalapa la hnepe hlapa hnei angate hna asatauro Iesu ngön; nge hna cinyihane qene Heberu, me Helene, me Roma.

21 Ame hna qaja koi Pilato hnene la ite tane i angete huj i angete Iudaia, ka hape, The cinyihane kö, Johu i angete Iudaia, ngo loi lo hnei nyiëne pe hna qaja, ka hape, Ini la Johu i angete Iudaia.

22 Pilato a sa, ka hape, Ase hë ni cinyihane la hnenge hna cinyihan.

23 ¶Nge ase hë asatauro Iesu hnei angete isi, angate a xome la ite ixete i nyidë, me thawa ekën, mate atra angete isi; me ixete fe; ene la ixete tha hna cane kö, ngo hna huje apexejen.

24 Ame hnei angate hna ithanatakeu, ka hape, The tro kö sha a kui ej, ngo loi pe troa uthidönegötiëne mate atejë la ate kë nyin; mate eate la hna cinyihane, ka hape, "Hnei angate hna thawa la ite ixeteng, nge hnei angate hna uthidönegötiëne la ipeleweng." Celë hi ite ewekë hna kuca hnei angete isi.

25 ¶Nge kola cile easenge la satauro i Iesu, la teifenie i anganyidë, memine la jini ne la teifenie i nyidë, ene Maria *föe* i Kelopa, me Maria Magdalena.

26 Nge öhnë hë Iesu la teifenie i nyidë memine la ate denge hnei nyidëti hna hni kow', kola cile easenyi, ame hnei nyidëti hna ulatine kowe la teifenie i nyidëti, ka hape, Föe, hanawange la nekö i eapo!

27 Ame hnei nyidëti hna ulatine fe kowe la ate denge, ka hape, Hanawange la thine i eö! Nge qane ngöne la haua cili, ame hnene la ate denge cili hna xome nyido kowe la hnalapa i angeic.

28 ¶Thupene lai, ate hmekuatinë hë Iesu laka atixenuë hë la nöjei ewekë asëjëihë, mate eate la hna cinyihane, nyidëti a ulatine, ka hape, Pi iji hë ni.

29 Kola meköl e cili la inege ka tiqa hnei vinega; ame hnei angate hna heti la idrawa hnei vinega, me atë hune la hisop, me adraiane kowe la ine ula i nyidë.

30 Nge ase hë nyidëti kapa la vinega, nyidëti a ulatine, ka hape, Ase hë; ame hnei nyidëti hna thiliu, me nue la u.

31 Ame hnei angete Iudaia hna xëwe koi Pilato troa lepe xeci la ite lue ca i angat, me troa xome angate pi, ke drai ne hnëkën, nge mate tha tro kö a hnene la ite ngönetei hune la satauro ngöne la sabath, ke drai atraqate la sabath e cili.

32 Ame hna tropi angete isi a lepe xeci la lue ca ne la hna pan, memine fe la kete hna ce asataurone me nyidë.

33 Nge traqa ha angate koi Iesu, me öhnyi nyidëti a elele-ngëti hë, tha hnei angate kö hna lepi xeci la lue ca i nyidë;

34 Ngo kete e angete isi a jaqa la wengesisila i nyidëti hnene la jo, ame hna canga neuipi la madra me tim.

35 Ame hna nyi nyipicine hnei ate öhn, nge nyipici la hna nyi nyipici hnei angeic; nge ate hmekunë hë angeice laka nyipici la hnei angeice hna qaja, mate lapaunejë nyipunie.

36 Nge hna kuca la nöjei ewekë e cili, mate eate la hna cinyihane, ka hape, "Tha tro kö a xeci la kete jungë i anganyidë."

37 Nge önine la kete hna cinyihane, ka hape, "Tro angate a

IOANE 20.

öhnyi nyidëti lo hnei angate hna jaqa.

38 ¶Thupene lai, ame hnei Iosefa ate Arimathea, kete ate dei Iesu, ngo sihgöti pe, ke qou e angete Iudaia, a kola xëwe koi Pilato troa xome la ngönale i Iesu; ame hnei Pilato hna nue. Ame hnei angeice hna tropi, me xome la ngönale i Iesu.

39 Nge tropi fe Nikodemo, kolo ate tro koi nyidëti ekö e jint; angeice a trofë la muro, hna ithu-enyiköne hnei alo, ma tune lo wan handed lao litara.

40 Ame hnei angate hna xome la ngönale i Iesu, me atuthe hnei ite mano lino, memine la sinöe ka puiloi, tune lo thina i angete Iudaia e troa kelem.

41 Eje kö la hnepe hlapa, ngöne la hlapa hnei angate hna satauro Iesu ngön, nge eje kö ngöne la hnepe hlapa la hua ka nyipixe, tha hna ami wezipone pete kö.

42 Ame hnei angate hna ami Iesu e cili, ke *drai* ne hnëkë i angete Iudaia, ke easenyi hi la hua.

MEKENE 20.

NGÖNE la *drai* hna pane la seven, ame hna tropi Maria Magdalena e sine jinte pete kö, kowe la hua, me öhne la etë hna xomepi qangöne la hua.

2 Ame hnei nyidoti hna nye-nyape, me traqa koi Simona Peteru, me kete ate denge lo hnei Iesu hna hni kowe, me qaja koi nyidoti, ka hape, Ase hë angate xome la Johu qangöne la hua, nge tha 'te kö hune la hnei angate hna ami nyidëti ngön.

3 Ame hnei Peteru memine la ate denge cili hna löpi, me tro kowe la hua.

4 Nyidoti a ce nyenyap; ame hna thipatë Peteru hnei kete ate deng, me traqa pa kowe la hua.

5 Ame hnei angeice hna thu-

luëne, me öhne la ite mano lino a mekö; ngo tha lö kö angeic.

6 Ame hna tropi fe Simona Peteru, kola xöte thenge angeice, me löjë kowe la hua, me öhne la ite mano lino a mekö,

7 Memine fe la tauel, lo atune la kohiëje i nyidë, tha kolo kö a ce meköle me ite mano lino, ngo kola meköle casi hna kupikupin.

8 Ame hna löjë fe la kete ate deng, lo ka traqa pa kowe la hua, nge angeice fe a öhne, me lapaun.

9 Ke tha trotrohnine pete kö angate la hna cinyihane, ka hape, Qa i nyidëti troa mele hmaca qa hna mec.

10 Ame hna tro hmaca pi angete denge kowe la hnalapa i angate kö.

11 ¶Ngo Maria a teije cile kuhu ngöne la hua; nyidoti a teije, me thuluëne la hua,

12 Me kola öhne la lue angela hna xetë ka wië, kola lapa, la kete ngöne la he, nge kete ngöne la lue ca, ngöne la hna meköle la ngönale i Iesu.

13 Nyidoti a qaja koi nyido, ka hape, Föe, nemene la hnei nyipoti hna teije pin? Nyidoti a qaja koi nyido, ka hape, Ngöne la ka ase hë angate xome la Johunge, nge tha 'te kö ni la hnei angate hna ami nyidëti ngön.

14 Nge ase hë qaja lai, ame hnei nyidoti hna xeijë, me öhne Iesu a cile, nge tha 'te pe nyidoti laka Iesu lai.

15 Iesu a ulatine koi nyidoti, ka hape, Föe, nemene la hnei nyipoti hna teije pin? nyipoti a thele dei? Nyidoti a mekune, ma nyidëti la ate nyihnyaua hlapa, ame hnei nyidoti hna qaja koi nyidëti, ka hape, Johu, mame hnei nyipëti hna xome anganyidë, pane qaja koi ni la hnei nyipëti hna ami nyidëti ngöne, mate tro ni a xome nyidë.

16 Iesu a ulatine koi nyidoti, ka hape, Maria. Nyidoti a xeijë,

IOANE 21.

me qaja koi anganyidëti, ka hape, Raboni; pengön, Ate ini.

17 Iesu a ulatine koi nyidoti, ka hape, The kete ni kö; ke tha ase pete kö ni elë koi Kaka; ngo trojë kowe la ite jininge, me qaja koi angate, ka hape, Ini a elë kowe la Tetetrongö, me Tetetro i nyipunieti fe; nge Akötesingö, me Akötesi i nyipunieti fe.

18 Ame hna tropi Maria Magadalena, me ithue macanyi angete denge, ka hape, Ohnë hë nyidoti la Johu, nge hnei anganyidëti hna ulatine lai koi nyido.

19 ¶E heji ne la drai cili, ene la drai hna pane la seven, hna thinge la ite qënelö ne la hnei angate hna icasikeu ngön, ke kola gou e angete Iudaia, ame hna jötëtipi Iesu me cile ngöne la nyipine, me ulatine koi angate, ka hape, Tingetinge koi nyipunie.

20 Nge ase hë ulatine lai, nyidëti pëhë a amamane koi angate la lue ime, me wengesisila i nyidë. Nge öhnë hë la Johu hnei angete deng, ame hnei angate hna madin.

21 Iesu a ulatine koi angate hmaca, ka hape, Tingetinge koi nyipunie; tune la hnei Tetetro hna upi ni, kete tunge a upi nyipunie.

22 Nge ase hë ulatine lai, nyidëti pëhë a mano koi angate, me hape, Kapaju la Uati Hmitöt;

23 Ame la ite ngazo ne la nöjei ate hnei nyipunie hna nue, hna nue koi angat; ngo ame la hnei nyipunie hna hnene, hna hnene kö.

24 ¶Nge Toma la kete ne la ala tuelv, Didumo la kete ëjene, tha ce angeice kö me angate ngöne la hmekune traqa Iesu.

25 Ame hna qaja koi angeice hnei angete denge, ka hape, Ase hë hune iönyi me Johu. Ngo angeice a qaja koi angate, ka hape, E tha hare kö ni öhne la thupene la lue fao ngöne la lue hnatrapiame i nyidë, me aline la wanakoimenge kowe la thupene

la lue fao, me aline la i wanakoimenge kowe la wengesisila i nyidë, te, tha tro kö ni a lapaun.

26 ¶Thupene la ite drai ka eit, angeti dei nyidëti hmaca ha koho hnuma, nge Toma fe hë thei angat; ase hë thinge la ite qënelö, ame hna hlepëtipi Iesu, me cile nyipi i angate, me qaja, ka hape, Tingetinge koi nyipunie.

27 Ame hnei nyidëti hna ulatine koi Toma, ka hape, Awejë la wanakoime i eö, nge hanawange la lue hnatrapiameng; nge awejë la iwanakoime i eö, nge alineju kowe la wengesisilang; nge the luelue kö, ngo lapauneju.

28 Ame hnei Toma hna sa, koi anganyidëti; ka hape, Johunge, me Akötesingö.

29 Iesu a ulatine koi angeice, ka hape, Toma fe, eö a lapaune, qangöne la hnei eö hna goeë ni; manathithi hë angete lapaune, nge tha hane kö angate öhn.

30 ¶Kösaue la itexa hatene hnei Iesu hna longëtime ngöne la qëmeke i angete dei nyidë, lo tha hna cinyihane kö ngöne la tusi celë.

31 Nge ase hë cinyihane la nöjei ewekë e cili, mate lapaune nyipunie, laka Iesu la Keriso, la Hupuna i Akötesie; mate e kolo ha lapaune hnei nyipunie, tro ha hetenyi la mele ngöne la atesiwa i nyidë.

MEKENE 21.

THUPENE la ite ewekë cili, ame hnei Iesu hna amamai nyidëti hmaca kö koi angete denge ngöne la ngönegejë e Tiberia; nge dei la aqane amamai nyidëti kö.

2 Hna icasikeujë Simona Peteru; me Toma, kete ëjene. Didumo; me Nathaniela, ate Kana e Galilaia; memine la lue nekö i Zebedaio, memine la lue xa ate dei nyidë.

IOANE 21.

3 Oni Simona Peteru koi angate, ka hape, Tro ni a axen. Oni angate koi angeice, ka hape, Tro fe hun. Angate a tro me canga elē kowe la he; ngo pēkō tha i angate ngōne la jinte celē.

4 Nge e hmakanyi, Iesu a cile ngōne la zanehgala; ngo tha 'te kō angete denge, ka hape, Iesu lai.

5 Iesu a ulatine koi angate, ka hape, Ange nekōnate, hete xene thei nyipunie? Angate a sa koi nyidēti, ka hape, Pēkō.

6 Ame hnei nyidēti hna ulatine koi angate, ka hape, Kuiēnepi la eōte ngōne la gōtrane maca ne la he, nge tro nyipunie a ōhne. Ame hnei angate hna kuiēnepi, ngo enehila, tha 'teine kō angate hule la eōte, ke nyimute palua la ite i.

7 Ame hnene la ate denge lo hnei Iesu hna hni kowe, hna qaja koi Peteru, ka hape, Johu lai. Nge dengē hē Simona Peteru laka, Johu lai, angeice a xetēne la ipelewe i angeice (ke lapaxō angeice), ame hna sesēpi angeice hnagejē eē.

8 Nge calemi fe la ite thelene i angete denge hune la he ka co, (tha ananyi angate kō la helepu, ma tune fite eit lao hnapēn), kola hule trongēne la eōte me ite i.

9 Nge kolo pete hi a traqa e helepu, angate a ōhne la eē ne wanalepe, me ite i e koho hūne, me falaua fe.

10 Iesu a ulatine koi angate, ka hape, Awejē la itexa i qangōne la hnei nyipunie hna xome enehila.

11 Ame hna elējē Simona Peteru, a hule la eōte kowe koho helepu ka tiqa hnene la ite i atraqat, wan handed me fite thri; ngo tha zezene kō la eōte hnene la ite i ka kōsau.

12 Iesu a ulatine koi angate, ka hape, Trojē fe ma troa xen. Nge pēkō kete e angete denge

cate wenethēmi troa hnyingē nyidēti, ka hape, Dei nyipē? ke ate hē angate celē hi Johu.

13 Ame hna jōtētipi Iesu, me xome la falaua, me hamē angate memine fe la i.

14 Celē hi hna akōnine hnei Iesu hna amamai nyidēti kō koi angete dei nyidē, thupene la hna mele bmaca qa hna mec.

15 ¶Nge ase hē angate xen, ame hnei Iesu hna ulatine koi Simona Peteru, ka hape, Simona i Iona, eō a hni ni hui angate la? Oni angeice koi nyidēti, ka hape, Gouēti, Johu; cilieti la ate hmekuatine ka ini a hni cilie. Nyidēti a ulatine koi angeice, ka hape, Ithuanē la ite areniong.

16 Anganyidēti a nyi hna aluene qaja koi angeice, ka hape, Simona i Iona, eō kō a hni ni? Oni angeice koi nyidēti, ka hape, Gouēti, Johu, ate hmekuatine hi cilieti laka ini a hni cilie. Nyidēti a ulatine koi angeice, ka hape, Ithuanē la ite mamōeng.

17 Anganyidēti a nyi hna akōni ne qaja koi angeice, ka hape, Simona i Iona, eō kō a hni ni? Peteru a pici hnine qangōne laka akōni a qaja hnei nyidēti koi angeice, ka hape, Eō kō a hni ni? Ame hnei angeice hna qaja koi nyidēti, ka hape, Johu, ate hmekuatine hi cilieti la nōjei ewekē asējēihē; nge hmekuatine hi cilieti laka ini a hni ate cilie. Iesu a ulatine koi angeice, ka hape, Ithuanē la ite mamōeng.

18 Nyipici, nyipici, ini a qaja koi eō, ka hape, E thupētesithe pete kō eō, hnei eō hna oteē eō kō, nge hna tro kowe la hnei eō hna ajan; nge e qatē hē eō, tro eō a line la lue ime i eō, nge tro kete a oteē eō, me tro sai eō kowe la tha hnei eō hna ajan.

19 Hnei nyidēti hna ulatine lai, kola amamane la pengōne la meci tro angeice a atrunyi Akōtesieti ngōn. Ase hē nyidēti ulatine lai,

nyidëti a ulatine koi angeice, ka hape, Xöte thenge ni.

20 Peteru a xei, me goeëne la ate denge hnei Iesu hna hni kowe kola xöte thenge, ene lo ka trakenyë ngöne la imano i anganyidëti ngöne la hna xötönë, me qaja, ka hape, Johu, dei la ate troa wanaxoeë cilie?

21 Peteru a goeë angeice, me hape koi Iesu, Johu, troa tune ka la ate celë?

22 Iesu a ulatine koi angeice, ka hape, Maine ini a ajane tro angeice a teqe ni, nyine ue koi eö? xöte thenge ni pe hnei eö.

23 Ame hna hlemu xöteithe la

ewekë cili thene la ite tejin, ka hape, Tha tro kö a meci la ate deng e cili; ngo tha hnei Iesu hna ulatine koi angeice, ka hape, Tha tro kö angeice a meci; loi pe, Maine ini a ajane tro angeice a teqe ni, nyine ue koi eö?

24 Celë hi la ate denge ate nyi nyipicine la nöjei ewekë e cili, me cinyihane la nöjei ewekë cili; nge ate hë sha, nyipici la nyipicine i angeic.

25 Nge kösaue la nöjei xa ewekë hnei Iesu hna longëtine, nge maine cengöne cinyihane asë jë, ini a mekune, tha ijiji kö e celë fene la nöjei tusi hna cinyihan. Amen.